Bağımsızlık, Demokrasi, Sosyalizm Yolunda

Günlük Siyasi Gazete

Gerçek

Sayı 112
20 EYLÜL 1979
500 Kuruş

KEMERLERİMİZİ YİNE SIKACAKLAR

Seçimlerden Sonra yeni Zamlar Geliyor

Hükümetin yeni zam hazırlıkları içinde olduğu fakat seçimler nedeniyle zamları 14 Ekim sonrasına ertelediği belirtiliyor.

İfade edildiğine göre, Ecevit hükümeti seçim sonrasının gelişmelerine bakacak, hükümet düşmediği takdirde, Kurban Bayramı sonrasında, Kasım başlarında, yeni resmi zamları açıklayacaktır. Şayet milletvekili ara seçimlerinin sonuçları ve karşılıklı transfer çabaları, şimdiki kabinenin yaşama olasılığını ortadan kaldırırsa, bu durumda, Ecevit hükümetinin zamları getiremeyeceği ve bu işi muhtemel yeni hükümete devredeceği ileri sürülmektedir.

Her iki durumda da, ister Ecevit hükümeti, isterse bir başka hükümet güz aylarında zamları karara bağlayacaktır.

Verilen bilgilere göre, akaryakıt, kâğıt, demir-çelik, çimento, gübre, tekel ürünleri, şeker, sümerbank malları zamların başında gelmektedir. Bu maddelere öngörülen zamların yüzde 60 ilâ 110 arasında olduğu öne sürülmektedir.

Bu ihtiyaç maddeleri arasında sadece kâğıda yapılacak zamların seçimlerden hemen sonra düşürüldüğü, kâğıt zammının bugünkü hükümetin kalıp kalmamasına bağlı olmayacağı söylenmektedir.

Öte yandan, sözkonusu resmi zamlar dışında, diğer ürünlerin ve temel ihtiyaç maddelerinin fiyatları son haftalarda hızla yükselmektedir. Özellikle besin maddelerinin fiyatlarında büyük artışlar gözlenmektedir. En yüksek fiyat artış oranına

Devamı s. 5, sütun 3'te

EKONOMİK-DEMOKRATİK HAKLAR İÇİN MÜCADELE YÜKSELİYOR

- TÜM-DER, TÖB-DER, TMMOB,NİN EYLEMLERİ DİĞER DEMOKRATİK KURULUŞLARCA DESTEKLENİYOR
- YAN ÖDEMELERLE GETİRİLEN MAAŞ ARTIŞLARININ BİR ALDATMACA OLDUGU BELİRTİLDİ
- ÖRGÜTLER EKONOMİK - DEMOKRATİK MÜCADELELERİNDE KARARLI OLDUKLARINI BİLDİRDİLER

Giderek tırmanan faşist saldırılara, demokratik güçlere karşı yapılan baskılara, durmadan artan hayat pahalılığına rağmen geniş halk kesimlerinin hiçbir güvencesi olmaması karşısında, demokratik kitle örgütlerinin eylemleri genişliyor. TÖB - DER, TMMOB, TÜM - DER demokratik ve ekonomik haklarını elde etmek için yurt çapında kampanyalar başlatıyorlar ve çeşitli direniş eylemleri gösteriyorlar.

Salı günü İstanbul'daki bazı kamu dairelerinde TÜM - DER üyesi memurlar, yan ödemelere getirilecek olan 140 liralık artışın çok az olması nedeniyle üç saat süreli işi bırakma ve yavaşlatma eyleminde bulundular. TÜM-DER İstanbul Şubesi tarafından düzenlenen eylemde, Beyazıt, Galata, Beyoğlu Vergi daireleri, Nakil vasıtaları vergi dairesi, Beyoğlu Emlak Vergi dairesi, Mecidiyeköy vergi dairesi, Gayrettepe Emlam vergi dairesi, Kocamustafapaşa ve Sarıyer vergi daireleri, Milli Eğitim Müdürlüğü, SSK İhtiyarlık Sigortası, Emekli Sandığı, Kağıthane Belediye Zabıta ve Belediye şube müdürlükleri, Toprak Mahsulleri Ofisi, Şişli İETT deposunda sabahtan itibaren memurlar işi bıraktı. Bazı hastane ve kuruluşlarda da yan ödemelere getirilen artışın azlığı ile ilgili bildiriler dağıtıldı, konuşmalar yapıldı, forumlar düzenlendi.

TÜM - DER İstanbul Şubesi Başkanı Hanifi Şekerci, konu ile ilgili bildiri yayınlayarak memur maaşlarının yüzde 400 oranında arttırıldığı yolundaki haberlerin gerçeği yansıtmadığını, memurun eline geçecek net artışın 140 - 200 lira olduğunu belirterek şunları söyledi: «Memur maaşları ile ilgili düzenlemenin seçim sonrası yapılacağı belirtilerek CHP hükümeti tarafından sözde «yüzde 400'lük» yan ödeme artışı seçim yatırımı olduğu kadar, esas belirleyici yanı TÜM - DER örgütlülüğünde gelişen memur mücadelesinin pasifize edilmesine yöneliktir. Memurlar olarak: Grev, toplu sözleşme ve sendikal haklarımız için örgütlenmek ve grevli toplu sözleşmeli sendikayı kapsayan, ekonomik - demokratik mücadelemizi Türkiye'de yükselen bağımsızlık - demokrasi mücadelesine tabi kılmak zorundayız.»

Ankara'da yapılan TÖB - DER Şube başkanları toplantısına 500'ü aşkın temsilci katıldı ve öğretmenlere sendikal hakların verilmesi

Devamı s. 5, sütun 3'te

Gerçek Durum

Demokratik Güçbirliğinin Başarısı İçin

Demokratik haklar üzerindeki baskılara karşı etkili ve yığınsal mücadelenin yolu, ancak tüm demokrasi güçlerinin işbirliğinden geçer. Zaten kısıtlı olan mevcut demokratik haklara karşın egemen güçlerin yeni yeni anti-demokratik tasarılar güttüğünü düşünürsek, ortak demokratik hedefler etrafında birleşebilecek tüm demokratik güçlerin işbirliğinin daha büyük ve ivedi bir önem kazandığı bellidir.

Öte yandan, bugünkü sınırlı demokrasiye bile tahammül edemeyenlerin, demokrasi güçlerine karşı yeni siyasal planlar ve formüller aradığı da biilnen bir gerçekliktir.

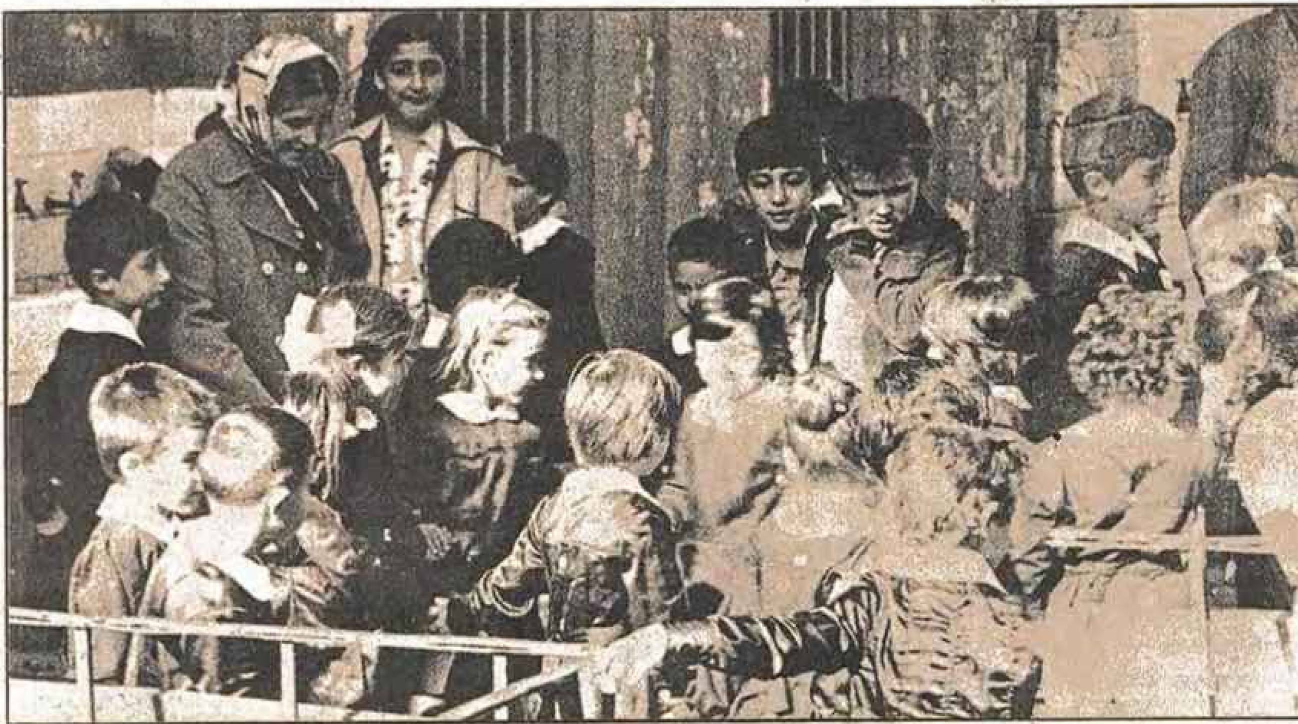
Bu durumda demokratik güç ve eylem birliği konusunda hepimize önemli görevler düşüyor. Çünkü, böyle bir işbirliği ancak siyasal nitelikli olsun ya da olmasın, tüm devrimci-demokratik kuruluşların birliğinde somutlanabilir.

Bugüne değin DİSK ve TÖB-DER başta olmak üzere demokratik kitle örgütlerinin demokratik güçbirliği yolunda sürekli çaba gösterdiklerini, gösterdiğini hepimiz biliyoruz. Bu çabalar, belli meyvalarını vermiş olmakla birlikte, kabul etmek gerekir ki, oluşturulan demokratik platform istenilen ve olması gereken düzeye yükselememiştir. Kaydedilen bazı kısmi gelişmelere rağmen, ileri sendikaların, diğer meslek örgütlerinin, gençlik ve kadın kuruluşlarının ya da demokratik kültür örgütlerinin ortak çalışmaları, kalıcı bir merkezi demokratik birliği sağlamaya yetmemiştir.

Bizce varılması gereken amacın gerisinde kalınmasının başlıca iki nedeni var. Birinci ve asıl neden siyasal'dır. Şöyle ki:

- Demokratik güçbirliği özünde bir siyasal olay olduğu halde, yürütülen çalışmalar, doğrudan siyasal çizgilerin merkezi siyasal işbirliğinin dışında kalmıştır. Bir başka deyimle, devrimci-demokratik harekette yer alan ve toplumsal ya da siyasal ağırlık taşıyan değişik politik çizgiler arasında merkezi düzeyde kapsamlı bir işbirliği sağlanamamıştır. Böylece, bu politik eğilimlerin çoğunlukla yer aldıkları ve değişik yönetim kademelerinde bulundukları demokratik kitle örgütleri

Devamı s. 5, sütun 7'de

İlköğretim Dahi Ateş Pahası

- Ailelerin çocuklarını okutma hevesleri daha ilköğretim sırasında kırılıyor

İlkokullar yeni bir öğretim dönemine başlarken, çocuklarını okutma çabaları da ailelerin gözünde şimdiden büyümeye yüz tutuyor. Çocuklarına öğrenim için gerekli araçları almaya giden veliler, kırtasiyecileri isteksiz dolaşıyor, bazan kapıdan dönmek zorunda kalıyorlar.

İlköğretim dahi ülkemizde ateş pahası oldu. Yetkililer, ilköğretimin parasızlığını ve zorunluluğunu sık sık söylüyorlar ama uygulamada hiç de öyle olmuyor. Bir küçük defterin 50, basit bir kurşun kalemin 12,5 liradan başladığı bir ülkede, ilköğretimin parasızlığından söz etmek artık son derece gülünç kalmaya başladı.

Veliler, ilköğretim masraflarını karşılamakta sıkıntı çektikleri çocuklarının orta ve yüksek öğrenimi için şimdiden umutsuzluğa düşmüş durumdalar. Ama tüm ekonomik sıkıntılara rağmen, çocuklarının okumaları yönünde çırpınmaya devam ediyorlar. Ancak ilkokulların dahi neredeyse «paralı okul» haline gelmesiyle velilerin çocuklarına «iyi bir eğitim» verebilmeleri ekonomik açıdan da olanaksız hale geliyor.

gedik taşı

?

MHP Genel Sekreter yardımcılarından Yaşar Okuyan,

— «Türkiye'de hayali faşizm tehlikesi yaratılıyor,» demiş.

Doğru mu söylemiş!

Lideri hayalet olduğu için kendisi hayal olabilir mi?

UÇAĞA YETİŞMEK ZORUNDAYDI

Mataracı Memur Yan Ödemeleri Kararnamesini İmzalamadan İsviçre'ye Gitti

Devamı s. 5, sütun 3'te

DİSK Seçim Politikasını Gelecek Hafta Tartışıyor

- Konu, 25 Eylül'de Toplanacak DİSK Genel Yönetim Kurulu'nda ele alınacak
- CHP'nin desteklenme eğilimi çok zayıf
- CHP, toplantıdan kendi lehine bir karar çıkması için yoğun kulis çalışmaları yapıyor
- Geçtiğimiz hafta sonunda Ali Topuz'un İstanbul'da CHP'li sendikacılarla yaptığı toplantıda bu konunun görüşüldüğü bildiriliyor

DİSK Genel Yönetim Kurulu 25 Eylül Salı günü toplanarak gündemindeki önemli maddeleri görüşecektir.

Toplantıda ele alınacak iki önemli konudan birisi DİSK'in seçim politikası, diğeri ise DİSK'in örgütsel birlik sorunu ve buna bağlı olarak olağanüstü Kongre konusu olacaktır.

Seçimler konusunda CHP'li yöneticilerin kendi partilerinden sendikacılar aracılığıyla yoğun bir kulis içinde oldukları gözlenmektedir. Belirtildiğine göre, Geçtiğimiz Cumartesi günü İstanbul'da CHP'li sendikacıların yaptığı ortak toplantıda bu konu görüşülmüş ve DİSK'in seçim politikasını CHP yönünde kararlaştırılması için bazı taktikler ve çalışmalar öngörülmüştür.

Öte yandan, DİSK'in seçimlerde CHP'nin desteklenmesi yolunda bir karar alması olasılığının çok zayıf olduğu ifade edilmektedir.

Bugüne değin, istisnasız her seçimde belli bir partiyi desteklemek DİSK'in teamülleri arasında olmuştu. DİSK 1973, 1975 ve 1977 seçimlerinde tercihini CHP'den yana yapmıştı. Bu seçimlerde DİSK'in CHP'den desteğini çekeceği, ancak belli bir partiyi de hedef göstermeyeceği ifade edilmektedir.

Gene bildirildiğine göre DİSK'e bağlı sendikaların önemli bir çoğunluğu siyasal alanda solun birliğinden yana ve buna uygun bir politika saptanması dileğindedirler.

Bu sendikaların bazılarının ise,

Devamı s. 5, sütun 1'de

Ecevit, Gaziantep Belediye Başkan Vekilinin Öldürülmesini «Utanç Verici» Buldu

Ankara (anka) — Başbakan Bülent Ecevit, Gaziantep Belediye Başkanvekili Dr. Rauf Yılmazer'in öldürülmesi nedeniyle «Bu cinayet insanlık adına utanç vericidir,» dedi.

Başbakan Bülent Ecevit Yılmazer'in öldürülmesi nedeniyle Gaziantep Belediye Başkanı'na gönderdiği mesajda, «Değerli Yılmazer'in bir cinayet sonucunda yaşamını yitirmesinden derin acı duydum,» dedi ve şunları söyledi:

«İnsanların sağlık hizmetine koştuğu sırada bir doktora karşı işlenen bu cinayet insanlık adına utanç vericidir. Suçluların ergeç cezalarını bulacaklarına inanıyorum.»

Ecevit Yılmazer'in öldürülmesi nedeniyle Gaziantep Valisini ve CHP il başkanını da telefonla arayarak başsağlığı diledi, Yılmazer'in eşine de bir telgraf göndererek başsağlığı dileklerini iletti.

Devamı s. 5, sütun 8'de

Sesi Kısılan Demirel Halktan Kuvvet İstedi

Trakya'daki seçim gezileri sırasında Lüleburgaz, Havsa ve Edirne'de konuşmalar yapan Demirel'in gezi sırasında sesinin kısıldığı görüldü. AP Genel Başkanı Süleyman Demirel, Havsa'daki konuşması sırasında, halktan kuvvet istedi.

S. Demirel gezisi sırasında Lüleburgaz'da yaptığı konuşmada, «Türkiye'de fabrikalarda, okullarda, yenilen şeker ve herşeyde kıratın damgasının bulunduğunu» belirterek, «bizden ne kemlik gördünüz» dedi.

Devamı s. 5, sütun 1'de

İşadamları Türkiye'nin AET'ye Tam Üye Olarak Katılmasını İstiyorlar

- Odalar Birliği'nce yapılan açıklamada «Vakit kaybedilmeden 1 Ocak 1981'den önce Türkiye'nin, topluluğa katılma müzakerelerinin başlaması için topluluk makamlarına gerekli müracaatın yapılması kesinlikle zorunlu olmuştur» deniliyor.

«Özel sektör» temsilcileri ile İktisadi Kalkınma Vakfı tarafından oluşturulan yüksek koordinasyon kurulunda «Türkiye'nin AET'ye tam üye olarak katılması» istenmiştir.

Bir süre önce «özel sektör» temsilcilerinin İstanbul'da yaptıkları toplantıda, Türkiye-AET ilişkileri konusunda aldıkları kararlar Odalar Birliği'nce açıklanmıştır.

Açıklamada, «Türkiye'nin AET ilişkilerini sürdürmesinin zorunlu olduğu» öne sürülmüş, «Yunanistan'ın topluluğa üye olmasının mevcut dengeyi kökünden değiştirdiği» iddia edilmiştir.

Yunanistan'ın AET'ye tam üyeliğinin 1 Ocak 1981'de gerçekleşeceğine değinilen açıklamada daha sonra şöyle denilmiştir: «Yunanistan'ın topluluğa tam üye olarak katılması ve bu ülkeyi yakında Portekiz ve İspanya'nın da izleyecek olması, bütün haklarını kullanmaya basladıktan sonra Türkiye'nin ileride bir katılma talebini veto ederek tek basına önlemek imkanına sahip olacaktır.

«Bu sorun, Türkiye'nin AET ile ve hatta tüm Batı dünyası ile

Devamı s. 5, sütun 4'te

Türkiye-ABD Askeri İşbirliği Anlaşması Görüşmeleri Başlıyor

- ABD'nin U-2 Uçakları Konusunu Dayatması Bekleniyor.
- Anlaşmanın 9 Ekim'e Kadar İmzalanmaması Halinde Ortak Savunma Tesislerinin Faaliyeti Durdurulabilecek.

Devamı s. 5, sütun 1'de

Sandık Seçmen Listeleri Askıya Çıkarıldı

Ankara, (a.a.) — 14 Ekim pazar günü yapılacak Cumhuriyet Senatosu üçte bir yenileme, Cumhuriyet Senatosu ve milletvekili ara seçimleri dolayısıyla bu yıl yeniden düzenlenen sandık seçmen listeleri ve cetvelleri, ilgili köy ve mahalle muhtarlıklarında askıya çıkarıldı.

Devamı s. 5, sütun 8'de

Sosyal Demokrasinin Çöküşü

İ. KAFKASLI

Sağ iktidarlara bir alternatif ve «umut» olarak ortaya çıkan, iktidara gelmesi için uluslararası sermayenin ekonomik, politik ve militer karar merkezlerinden, yerli sermayedarlara (akıllı sermaye) işçi sınıfından, sosyalistlere (?) kadar (bu kadar destek Menderes'e bile nasip olmamıştı), bir ülkede siyasal iktidarın oluşmasında etkisi olan tüm yerli ve yabancı güçlerin gayret ve çaba gösterdiği CHP iktidarı (CHP ağırlıklı değil, CHP iktidarı) bir-buçuk yıl gibi kısa bir zamanda olanca mirasını yemiş, çöküntünün eşiğine gelmiştir.

Sistem içinde ve burjuva anlamında bile hiç bir yapısal düzenlemeye başvurmadan yaşanılan bunalımı aşmağa çalışan Ecevit, liderliğindeki CHP iktidarı, kısa sürede gerçek tercihlerini ve gerçek yüzünü açmak zorunda kalmıştır.

Ecevit'in CHP iktidarının ve CHP'nin, hatta kapitalist ekonomi politikanın, belirli bir süre ferahlaması için gerekli tek çözüm yoluna gidilememiştir. Oylarıyla iktidar olunan işçi ve emekçi sınıfların desteğini alarak (elbet onların ekonomik-demokratik istemlerine karşılık vererek), dışarda ise sosyalist ülkelerle ekonomik, politik ilişkileri artırarak, diğer az gelişmiş ülkelerle politik ve ekonomik ilişkileri geliştirerek bunalımın aşılması yoluna gidilmemiştir. Israrla ve inatla emperyalist-kapitalist sisteme ve yerli egemen güçlere dayanarak bu bunalım aşılmak istenmiştir. Görüldüğü gibi aşılamamıştır ve aşılamıyacaktır.

Tüm bu gerçeklere karşın CHP iktidarının ekonomik-toplumsal bunalımı sistem içinde ve sistemin yardımıyla çözmek istemesi, bu amaçla IMF'nin isteklerinin kabulünde somutlaşan emperyalist-kapitalist sistemin isteklerine boyun eğilmesi (hiç kuşkusuz sosyal demokrasiden başka bir tavır beklenemezdi) Türkiye'yi çok daha derin ve yaygın buhranlara sokmağa namzettir. Bu isteklerin açılımı şudur:

— Daha düşük hızla büyümek. Bir başka deyimle büyüme ve sanayileşmenin yavaşlatılması,
— Emek yoğun sanayilere öncelik ve ağırlık verilmesi
— Uluslararası iş bölümünde (sistem içinde) sanayi alanında yer talep etmek değil, tarım ve turizm alanında yer alınması,
— Sonuç olarak buhranın işçi ve emekçi sınıfların sırtından aşılması.

Böylece CHP bindiği dalı kesmekte, her geçen gün kendine oy veren kitlelerin desteğini yitirmektedir. Buna karşılık giderek iddia ettiği demokratik niteliğini tümüyle yitirmektedir. Bunun yerine kitlelerin kabaran muhalefetini önlemek; daha doğrusu bastırmak için devletin baskı güçlerine, asker ve polis kolluk güçlerine başvurmaktadır. Her geçen gün demokratik talepleri bastırmak, demokratik hak ve özgürlükleri her geçen gün —yasal kaynaklarla (?)— baskı altına almaya çalışmaktadır. Öncelikle —asla gereği duyulmadığı defalarca söylenen— sıkıyönetim ilan edilmiş, arkasından bir dizi yasayla devletin güçlendirilmesine çalışılmıştır. Böylece CHP iktidarında Türkiye toplumunun sivilleşme ve demokratikleşme doğrultusu bir kere daha baltalanmakta, toplum, militarizmin ve bürokrasinin resmi yapısına, baskısına maruz bırakılmaktadır.

Bu durumda, Türkiye'de başarısız olan sosyal demokrasi, tüm başarısızlığa uğradığı ülkelerde (Seylan, Hindistan, Pakistan, İsrail, İngiltere) olduğu gibi sağ iktidarlara, hatta faşizme geçit olmaktadır. Çünkü, bugün, Türkiye'de, sosyal demokrat umudun tükenmesi karşısında, alternatif olarak sahneye çıkan ne yazık ki sosyalizm değildir. Daha sağ politikalar hatta faşist politikalardır. Bu gelişmenin sonunda, Türkiye gelecekte sivil ya da askeri daha sağ bir siyasal iktidara varabilir. Bunun totaliter bir rejim olması pek mümkündür. Sosyalistler «Ne Yapmalı» konusunu, sosyalist hareketin birliği konusunu, bu perspektiften dikkate almak zorundadır.

İşte bu noktada, faşist gelişmeye karşı kazanılacak, öncelikle kazanılacak tek mevzi işçi sınıfının mevzisidir. İşçi sınıfı demokratik mevzilerin önünde yerini alamazsa, bunu sağlıyamazsa, bugüne kadar olduğu gibi bütün anti-faşist çağrılar boşta kalmağa mahkumdur. Ve böylesi soyut çağrılar faşizmi geriletmek değil, tam tersine onun gelişini kolaylaştıracak, onun gelişine gerekçe olacak hareketler olarak kalmağa mahkumdur. On yıldır yapılan anti-faşist çağrılar karşısında faşizmin gerilediği mi yoksa ilerlediği mi düşünülürse bu sorun anlaşılır.

Türkiye işçi sınıfını bu mevziye kazanmanın yolu da, işçi sınıfının öz partisinin inşaasından, o partinin işçi sınıfını örgütlemesinden, toplumsal muhalefetin öncüsü duruma gelmesinden geçer. Bunun başka hiç bir yolu yoktur.

EMEKÇİLER DEMİREL'E MÜTEŞEKKİRDİR!

Erim YIRCA

Demirel, Hükümet için; «Bunların defterini 3 ayda dürerdim ama, burunları sürtülsün istedim» demiş. Aferin! Politikacı dediğin böyle olmalı! Kim kimin burnunu sürterse ona helâl olsun! Tabii, Demirel Ecevit'in burnunun sürtülmesini ister ve bekler ve bu uğurda olanca zekâvetini ve cevvaliyetini seferber ederken, halkın anasından emdiği süt burnundan gelirmiş! Böylesine «mübarek bir cihad» temaşa aşkına o kadarına da katlanmayacak mıyız?

Diyeceksiniz ki Demirel'in «Vatan Millet Sakarya» edebiyatı ile bu dedikleri pek birbirini tutmuyor. Eh, o kadarcık kusur kadı kızında da bulunur. Hem pek «âkil ve müdebbir» geçinen «hesap adamı» Demirel'in ilk yumurtladığı cevher bu değildir! «Dün dündür, bugün bugün!» diyerek çıkarcı politikayı en veciz şekilde dile getiren bu «müstesna» politikacı değil miydi? Yine aynı Demirel değil miydi? Ülkeyi 70 sente avuç açacak hale getirdiğini beşuş bir çehreyle ilân eden? Nasıl da denk düşüyor «şecaat arz ederken merdi kıpti sirkatin söyler!» dizesi...

Burjuva politikacıları böyledir. Sözlerine inanırsanız en «vatansever» onlardır, en «halkçı» onlardır, en «demokrat» onlardır, en «özgürlükçü» onlardır. Bir felâket olduğu muydu en fazla göz yaşı onlar dökerler. Fukara halkın kaynamayan tenceresi için ağlaşan yine onlardır...

Ama bazan pusulayı şaşırıp tiynetlerini açık ediverenler de yine onlardır Olanca zekâvetleri bir noktada dumura uğrar ve ne idüklerini açığa koyarlar. Demirel'in yukarıdaki sözleri, burjuva politikacılarının ikiyüzlülüklerini kendi ağızlarıyla açık etmeleri konusunda benzerine rastlanmayacak kadar veciz. Bu «eskimez» politikacı neden politikayla iştigal ettiğini içtenlikle itiraf etmiştir. Ve böylece halkın çektiği eziyetler karşısında ahu vah edip inlenirken ne kadar içtenliksiz olduğunu da kanıtlamıştır. Demirel için önemli olan elinden kaçırdığı Başbakanlık koltuğudur. Onun için Ecevit'e hınçlıdır. Ve illa burnu sürtülsün, hem de iyice sürtülsün istemektedir.

Demirel Hükümetin burnunun sürtülmesi için var gücünü seferber ederken bir bakıma kendi egosunu tatmin içindedir. Ama aslında tekelci burjuvaziye, gericiliğe, faşizme hizmet etmektedir. Çünkü onlar da solcu diye yutturulmaya çalışılan sosyal demokrasinin şahsında solun, solculuğun, sosyalizmin «burnunun iyice sürtülmesini» istemektedirler. Sosyal demokrasi, basiretsizlikleri ve aczi öylesine katmerleştikten sonra tepe taklak edilmelidir ki, «sol»un ne menem berbat bir şey olduğu kanıtlansın ve MC dönemlerinde itibarı iki paralık olan sağ yine «alayü vala» ile iktidara çöreklensin Böylece posası çıkartılan «sol»da sittin sene muhalefette derdini anlatsın!

«Batı»da tutar görünen bu oyunun Türkiye'de de tutacağını sananlar en heveslerı kursaklarında kalacaktır. Geniş emekçi yığınlar sosyal demokrasinin sol olmadığını iki yılda öğrendi. Öğrendiği için de sağ değil gerçek sola, sosyalizme yöneliyor. Demirel gibileri de yukarıdaki «inci»leriyle, sağ olsunlar, emekçilerin doğru yolu bulmalarına yardımcı oluyorlar!

Kültür Y. Kurulu Toplantısında Sansürün Çağdışı Olduğu Görüşünde Birleşildi

● Kültür Bakanlığı Büyük Ödül'ü Yaşar Nabi Nayır'a verildi.

Kültür Bakanlığının organı Kültür Yüksek Kurulu, aylık olağan toplantısını yaptı. Toplantıda görüşülen başlıca konu, «sinema yapıtlarına uygulanan sansür» oldu. Toplantının bir oturumu da, sansür uygulamalarındaki yasal mevzuat nedeniyle İçişleri Bakanlığı'nda yapıldı.

Toplantıyla ilgili açıklamada, «sinema yapıtlarına sansür uygulamanın çağdışı bir davranış olduğu» konusunda görüş birliğine varıldığı belirtildi. 16. Antalya Film Şenliği'ne katılan üç filme sansür uygulanması olayının yeniden güncelleştirdiği sansür konusu, Kültür Bakanı ve İçişleri Bakanı tarafından ortaklaşa değerlendirildi. Kültür Bakanı Ahmet Taner Kışlalı ve İçişleri Bakanı Hasan Fehmi Güneş, sansürün kaynaklandığı polis vazife ve selâhiyetleri yasasının 6. maddesinin değiştirilmesi için işbirliği yapmayı kararlaştırdılar.

Öte yandan, Kültür Yüksek Kurulu'nun toplantısında, Kültür Bakanlığı Ödüller Yönetmeliğine göre verilmesi gereken büyük ödülün Yaşar Nabi Nayır'a verilmesinin kararlaştırıldığı açıklandı. Açıklamada, büyük ödülün Nayır'a verilme gerekçesi, 46 yıldır yayın yaşamına yaptığı hizmetler» gösterildi. Büyük ödülün 250 bin lira değerinde olduğu da açıklamada yer alıyor.

Ayrıca, toplantıda, Muhsin Ertuğrul da, «tiyatro alanındaki hizmetlerinden dolayı» anıldı.

Persa-İş Genel Başkanı: «Patronlaşmış Sanatçılara Değil, Sahne Emekçilerine Hizmet İçin Çalışıyoruz»

İstanbul (a.a.) — Perde ve Sahne Sanatçıları Sendikası (Persa-İş) Genel Başkanı Nezih Yalımcan b a s ı n a yaptığı açıklamada «tabandaki emekçileri sömüren, yanında müzisyen çalıştırıp onlara bordro üzerinden ödeme yapmayanları takip ederek emekçinin hakkını yedirmeyeceğiz.» dedi.

Son günlerde bazı organize büroları sahiplerinin düzenledikleri basın toplantıları ile kamuoyunu yanıltmaya çalıştıklarını ileri süren Persa-İş Genel Başkanı Yalımcan özetle şunları söyledi:

«Sendikamızın büyük gayretleri ile 11 Temmuz 1978 tarihinde 506 sayılı S.S.K.'na 2167 sayı ile bir kanun maddesi eklenmiştir. Bu kanun ile bir veya birden fazla işverene hizmet eden ses, saz, perde ve sahne sanatçıları sigortalı işçidir hükmü getirilmiştir. Persa-İş sendikası olarak patronlaşmış sanatçılara değil, tabandaki hakiki müzik ve sahne emekçilerine hizmet etmek için çalışıyoruz.»

SOSYALİST ÜLKELERDEN

Devrimin Beşiği Leningrad ve Neva Nehri

Sosyalist ülkelerde büyük kentler, aynı zamanda, büyük sanayii merkezleri. Ancak bu kentlerin sanayi merkezleri olduklarını anlamak çok güç. Kentlerin içinde tek bir fabrika bacasına rastlamak olanaksız. Hava temiz, issis, kurumsuz. Çevre kirlenmesi asgariye indirilmiş. Tüm fabrika ve sanayi üniteleri kentlerin dışında, çevresinde yer alıyor.

Nüfusu 4 milyona yaklaşan Leningrad'da 2 milyon işçi yaşıyor.

Oysa bu kenti gezen «Turistler» herşey iyi hoş, ama emekçiler, işçiler nerede? Onları göremiyoruz! diye yakınıyorlar.

Bir bakıma haklılar. Caddeleri, meydanları, tiyatroları, parkları, metroları dolduran insan kalabalığının kendilerinden hiç farkı yok! Giyimleri tertemiz, lokantalarda yiyor, eğleniyorlar. Tiyatroya, baleye, konsere gidiyorlar, parklarda dinleniyor, kitap okuyorlar.

Yerleşik emekçi kavramına göre bu kentlerdeki insanın emekçi olduklarını anlamak gerçekten güç geliyor bazı insanlara!

Ankara Barosu: «Cinayetler, Aydınların Susturulması Hedefini Güdüyor»

Ankara (a.a.) — Ankara Barosu Yönetim Kurulu Türkiye'de işlenen cinayetlerle aydınların susturulmasının, korkutulmasının ve yıldırılmasının hedef alındığını kaydetti.

Ankara Barosu Yönetim Kurulunca pazartesi günü yayınlanan bildiride, cinayet şebekelerince, «suskun, korkak, hiçbir şeye karışmaz aydınlar kütlesi yaratılarak, toplumda düşünen kimselerin öncülük ve yol göstericilik görevine mani olunmak gayesi güdüldüğü» dile getirildi.

Adana Barosu avukatlarından Yalçın Ünver ve Ceyhun Can'ın arka arkaya öldürülmesinin ayrı bir önemi olduğu belirtilen bildiride, «hakların korunmasına, savunmanın kutsiyetine, toplumların inanma» zorunluluğu kaydedildi.

Ankara Barosu'nun bildirisinde özetle şu görüşlere yer verildi:

«Maksatlı cinayetler son günlerde ayrı bir seyir izlemektedir. Cinayetlerden fayda güdenlerin silahları, toplumumuzda en aktif tarzda diğer mesleklerden daha ziyade, halkla ilişkisi olan avukat arkadaşlarımıza yöneltilmiş bulunmaktadır. Bu cinayetler savunma mesleğinde bulunanları yıldırmak için yapılmaktadır. Ve amaç, hakkı savunmasız bırakmaya yöneliktir.

Savunmaya karşı tepki insana ve hakka tepkidir. Savunma hakkını kaldırmaya matuf cinayetler insanlığı karşı yapılmıştır. Bu neticeyi mutlak şekilde bu tarzda kabul etmediğimiz takdirde, hakların korunmasının zor olacağı kaçınılmazdır. Bu nedenle avukatların öldürülmesi diğer cinayetlerden farklıdır.

Adana Barosuna mensup iki değerli arkadaşımız Yalçın Ünver ve Ceyhun Can arka arkaya iğrenç cinayetlerle katledilmişlerdir. Bu iki öldürme olayı ayrı değerlendirilmelidir.»

«Çocuk ve Barış»

DEMOKRATİK KADIN BİRLİĞİ ULUSLARARASI ÇOCUK YILI VE DÜNYA BARIŞ GÜNÜ DOLAYISIYLA ANKARA ÇAĞDAŞ SAHNE'DE «ÇOCUK VE BARIŞ» KONULU FOTOĞRAF SERGİSİ VE FİLM GÖSTERİSİ DÜZENLEDİ

Demokratik Kadın Birliği, yurt çapında çalışmalarını sürdürüyor.

10-16 Eylül 1979 tarihleri arasında Ankara Çağdaş Sahne'de, «ÇOCUK VE BARIŞ» konulu bir fotoğraf sergisi açtı. Sosyalist ülke elçiliklerinin katkılarıyla gerçekleştirilen bu sergi, izleyicilerin beğenisini kazandı. Sosyalist ülke çocuklarıyla kapitalist ülke çocuklarının yaşamından görüntüleri yansıtan fotoğraflar, aradaki farkı olanca çıplaklığıyla gözler önüne sermesi bakımından çok başarılıydı. Sergi 1959 Çocuk Hakları Bildirgesinin başlangıç bölümünde yer alan, «İnsanlık, çocuğa, vermesi gerekenin en iyisini vermekle yükümlüdür,» sözünün, sosyalist ülkelerde yaşayan bir gerçeklik olduğunun, kapitalist ülkelerde ise ayaklar altına alındığının capcanlı bir göstergesi oldu.

14 Eylül 1979 günü saat 19.00'da gösterilen filmler ise, serginin güzel ve anlamlı bütünleyicisi oldu. Birleşmiş Milletler yapımı olan «ÇOCUK GÖZÜYLE» isimli film, 10 ayrı ülkenin çocukları tarafından kendi ülkelerinde çekilmiş. Konular çocuklar tarafından seçilmiş. Her film çekilen ülkenin en ivedi sorunlarını yansıtıyor. Biri Birleşmiş Milletler, diğeri ise Bulgar yapımı olan iki çizgi film ise, özellikle çocuk izleyicilerin ilgisini çekti.

Tektaş Ağaoğlu — Bakış

İşçi Sınıfının Gücü

TUSİAD (Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği) Genel Sekreteri geçende verdiği bir demeçte şöyle diyordu: «İşçi sendikalarının siyasi ve ekonomik gücü karşısında ücret politikasında gerekli düzenlemeleri yapmak imkânsız hale gelmiştir.» Sonra da, bu durumda ülke ekonomisinin hali «Allaha kalmıştır» anlamına gelecek sözler ediyordu.

Güngör Uras'ın ilk bakışta çaresizlik ifade eder gibi görünen sözleri aslında iş adamlarının çareyi nerede gördüklerini pek güzel ortaya koyuyor. Ücret politikasında düzenleme mi gerek? Ülke ekonomisi bunu mu gerektiriyor? Buna engel olan işçi sınıfının siyasi ve ekonomik gücü mü? Güngör Uras istediği kadar, «uygar» ve «anlayışlı» işadamı hüviyetiyle, bir dikta rejimine umut bağlayamıyacağını söylesin, onun diğer sözlerinden gereken sonucu çıkarmaya ve o sonuca göre davranmaya hazır başkaları piyasada kol geziyor!

İşadamlarının en yüksek yetkili sözcülerinden biri olarak Uras, ücret politikasında «gerekli» düzenlemelerin sağlanabilmesi için -yani sermayenin işleri düze çıksın diye IMF reçeteleri doğrultusunda işçi sınıfına kemerleri daha da sıktırmak için- işçi sınıfının siyasi ve ekonomik gücünü kırmanın gerekçelerini sunmaktadır o «başkaları»na. Bunun iş adamlarının ve sanayicilerin âcil taleplerinden biri olduğunu bilmeyen kalmadı artık Türkiye'de. Zaten onun içindir ki işçi sınıfının siyasi ve ekonomik gücü Güngör Uras'ın gözünde «hatırı sayılır» bir sorun oluyor!

Evet, işçi sınıfının siyasi ve ekonomik gücü, hayatın yüzde yüze yakın bahalandığı bir tek yıl içinde kârlarına yüzde yüz kâr katanların gerekli gördükleri ücret politikasına geçit vermeyecektir. İşçi sınıfının siyasî ve ekonomik gücü, o gücü tanıyanların gittikçe kabaran dikta heveslerine de geçit vermeyecektir. Kendi tarihi aczi ile işçi sınıfının siyasi ve ekonomik gücü arasında sıkışıp kalan -yılda yüzde yüz kâr etse de en yakın geleceğine dahi güvenle bakamayan- tekelci burjuvazi, nicedir yine özler olduğu takriri sükûn koşullarına kavuşamıyacaktır.

Kavuşamıyacaktır, çünkü işçi sınıfı bu kavgada tek başına değildir. Ne su katılmadık faşizmden, ne de açık ya da gizli sair dikta rejimlerinden hiç bir çıkarı olmayan geniş kitleler, emekçi kesimler, halk güçlerinin tümü, bu kavgada işçi sınıfının omuzdaşıdır. Son günlerde demokratik kitle örgütlerinin faşist saldırıları protesto ve yeni ekonomik-demokratik haklar için başlattıkları eylemler, işçi sınıfı ile diğer halk güçleri arasındaki çıkar ve hedef birliğinin ifadesidir. Kendi kâr pazarlarını daha da düze çıkarmak için işçilerin ücretlerine göz dikenler şimdiden memurları, doktorları, mühendisleri, sağlık emekçilerini, hukukçuları karşılarında buluyorlar. Onlar işçi sınıfının siyasi ve ekonomik gücünü kırmaya kalkıştıkça işçi sınıfının gücü tüm halk güçlerinin gücüyle katmerlenip bir o kadar daha büyüyor. Büyüyecek de.

TÜSİAD'çıların yeni yeni takriri sükûn gerekçeleri üretirken, aynı zamanda, bugüne kadar hep babalarının malı belledikleri ülkenin geleceği konusunda kamuoyunda umutsuzluk havası yaymaya çalışmaları bundandır. Sermayenin gözü kara eylemcilerine boy hedefi olarak yalnız işçi sınıfını değil, tüm halk güçlerini gösteriyorlar. Böylece işçi sınıfının sömürücüleri olarak ülke ve halk önündeki konumlarını ne güzel ortaya koyuyorlar!

Okurlardan

VELİLER, OKULLARA KAYIT PARASI VERMEYİN!

Anayasa madde 50: Halkın öğrenim ve eğitim ihtiyaçlarını karşılama devletin başta gelen görevlerindendir.

Tamam böyle diyor anayasa. Çoğu maddesinde olduğu gibi, anayasanın bu maddesinin de bilerek ve istenerek hayata geçirilmediği de bilinen bir gerçek. Burjuva iktidarlarının hüküm sürdüğü kapitalist ülke anayasalarında bu tür maddeler de bulunabiliyor. Amaç, işçi sınıfı ve diğer emekçi kesimlerin yükselen tepkileri, öfkelerini yumuşatmak. Bu gerçeği bilmiyenimiz yok. Bizim asıl üzerinde durmak istediğimiz burjuva iktidarlarının (Faşist olmasa bile) iki yüzlülüğüdür.

Burjuva iktidarlarının hüküm sürdüğü ülkemizde hemen hemen her yıl, okulların açılmasına yakın, zamanın millî eğitim bakanları birer genelge yayınlar. Radyolardan, televizyonlardan başlarını uzatarak halka seslenirler: «Bu yıl kayıt için velilerden para alınmıyacak (!)»

Çocuğuna defter-kalemi nasıl alacağını kara kara düşünen velinin yüreğine su serpilir. Çocuğunun kolundan tuttuğu gibi doğru o k u l a. D a h a müdür odasına girer girmez burnuna sürülen makbuzla (zaten çekinerek gelmiştir.) şaşırır. Kem-küm edecek, bakanın demecinden sözedecek olur.

— Haklısın kardeşim, der müdür. Haklısın kardeşim ama, ben ne yapayım... Bir kuruş kırtasiye paramız yok. Biliyorsun önümüz kış... Odun, kömür almıyalım mı? Soğukta mı otursun çocuğun, ister misin ha? Hadi, buluver çaresini, ben de kurtulayım bu dilencilikten?»

Veli, kafasında binbir çözümsüz soru, sarılır boş cüzdanına. Hesap gayet açık: «Kayıt olurken para alınmıyacak...» diye demeç vereceksin. Sonra devlet baba (!) olarak okula ödenek göndermiyeceksin. El altından velilerden para toplamasını salık vereceksin müdürlere. Sonra? Bakanın demecine karşın para alan yetkiliye kızan veli şöyle düşünecek: «Aslında bizim devletimiz, bizim hükümetimiz fakir fukaradan yana ama... ah şu izgüzâr müdürler. Bizim insanlarımız kötü kardeşim... devlet ne yapsın?»

Böylece vatandaş ikiyüzlülüğün kaynağını kavramıyacak, kendisi gibi dar gelirli olan müdüre yükleyecektir suçu. Burjuva sınıfı da, çıkarları aynı saflarda olan memurlarla halkı sürtüştürmekten memnun, sömürüsünü katmerleştirmeye bakacaktır. Gerçi başta işçi sınıfımız olmak üzere emekçi kesimlerimiz eğitimin önemini Millî Eğitim Bakanından daha iyi bilirler. Bu yüzden ekmeğinden, aşından keserek okullara yardım ederler. Elbette öğünülecek bir özveridir bu. Ama veli, bu özverinin kime yaradığını düşünmeye başlamıştır artık: «Devlet olarak, işçi, memur, dar gelirli vb... topladığın vergileri, bu kesimleri biraz daha sömürsün diye tekelcilere, aracılara, tüccarlara, tefecilere peşkeş çekeceksin. Sıra okullara gelince «ıh-ı» diyeceksin. Her yıl milyon üstüne milyon vuranlardan bir kuruş vergi almıyacaksın, emekçilerin cebindeki ölüm-kalımlık son kuruşa göz dikeceksin...»

Vergisini kuruşu kuruşuna ödeyen, tekelci burjuvazisinin kendisini sömürmesi için gereğinden fazla özveride bulunan veliler, kayıt yaptırırken bir kuruş para ödemesinler. Yetkililer ısrar ederse, devletin sorumluluğunu hatırlatsınlar. «Para ödemezsek çocuğumuza bir kötülük gelir...» diye düşünmesinler. Çünkü okul yöneticileri bu iki yüzlülüğün bilincindedirler ve dehşetli rahatsız olmaktadırlar. Çaresizlik onları bu yola itmiş olabilir. Kaldı ki çocukların geçip kalmasında sanıldığı gibi okul yöneticilerinin bir yetkisi yoktur. Bu konuda tam yetki öğretmenlerindir. Ve başta TÖB-DER'li öğretmenler olmak üzere büyük çoğunluk velilerden para alınmasına karşıdır.

Ara sınıflarda okuyan öğrenciler için kayıt yenileme diye uyduruk bir işlem yapılmaktadır. Amaç veliyi her yıl özveride bulunmaya zorlamaktır...

Özveri... özveri... özveri... AMA KİMİN İÇİN?

Umar BAŞAK
Eğitim Emekçisi
AYDIN

SSCB ENERJİ VE ELEKTRİFİKASYON BAKANI:

SOVYETLER BİRLİĞİNDE VE SOSYALİST ÜLKELERDE ENERJİ KRİZİ YOK

Enerji krizi tüm kapitalist dünyayı ilgilendiren ciddi bir sorun olma hüviyetine bürünürken, bir açıklama yapan SSCB Enerji ve Elektrifikasyon Bakanı **Piyotr Neporozhny**, «gerek Sovyetler Birliğinin gerekse diğer sosyalist ülkelerin enerji krizinin etkilerinden korunduğunu» belirtti.

New Times dergisiyle yaptığı mülakatta Piyotr Neporozhny şunları açıkladı: «Kesin olarak denebilir ki ne Sovyetler Birliği ne de bir bütün olarak sosyalist topluluk bir enerji krizinin tehdidi altında değildir. Başta kendi kaynaklarımıza dayalı planlı kalkınmaya ilişkin uzun vadeli politikamızın değeri görüldü. Sovyet enerji sanayii, ithalattan bağımsız olarak, doğal enerji kaynaklarının yoğun, dengeli ve planlı kullanımı esasına göre geliştirilmiştir. «Hızla büyüyen ekonomimizin uzun vadeli çıkarları ile diğer sosyalist ülkelerin ihtiyaçları gözetilmiştir. Bu yaklaşıma bağlı olarak, tüm CMEA (Karşılıklı Ekonomik Yardımlaşma Konseyi) ülkeleri ortak bir enerji projesi geliştirmiştir.»

«Hiç bir sorunumuzun olmadığını söylemek yanlış olur» diyen Sovyet Enerji ve Elektrifikasyon Bakanı petrolün çıkarıldığı ve kullanıldığı bölgeler arasında büyük mesafeler olması sebebiyle nakil gerekliliği doğmasını buna örnek göstermiştir. Piyotr Neporozhny şöyle devam etmiştir: «Varolan sorunlar, ülkemizin yeterli yakıt ve enerji kaynağına sahip olduğu gerçeğini değiştirmez. Dünya çapındaki petrol bunalımının bütün olumsuz etkilerine rağmen asıl önemli olan varolan kaynakların nasıl en iyi şekilde değerlendirilebileceğini bilmemizdir.»

Türkiye 1974-1978 Yılları Arasında Uluslararası Özel Kredi Kuruluşlarından 884 Milyon Dolar Borç Para Aldı

- **Uluslararası sermaye piyasasından borçlanma açısından Türkiye Orta-Doğu ülkeleri arasında 5. sırada.**
- **Uluslararası piyasalardan en yoğun borçlanan ülkeler İran ile Cezayir.**

Ankara, (anka) — Türkiye'nin Uluslararası özel kredi kuruluşlarından 1974-1978 yılları arasında toplam 883.8 milyon dolar kredi aldığı belirtilmiştir. Bu düzeyde bir borçlanma ile, Türkiye'nin Ortadoğu ülkeleri arasında sermaye piyasalarından en fazla borçlanan beşinci ülke olduğu saptanmıştır.

Dünya Bankası'nın «uluslararası sermaye piyasasından borçlanma» adlı süreli yayınından derlenen bilgilere göre, Türkiye 1974 ile 1978 yılları arasında sadece 1974 yılında uluslararası piyasadan borçlanmaya gitmemiştir. 1975, 1976 ve 1977 yıllarında her yıl 170 milyon dolar olmak üzere eşit düzeyde özel borçlanmaya girmiş, 1978 yılında ise sermaye piyasalarından borçlanma 350 milyon dolara yükselmiştir. Böylelikle «eurocredit» diye adlandırılan krediler şeklinde, beş yılda bu kaynaktan toplam 860 milyon dolar borçlanmıştır.

Para piyasalarından alınan 883.8 milyon dolar borcun geri kalan 23.8 milyon doları ise tahvil çıkarımı ile sağlanmıştır.

Dünya Bankası'nın verdiği değerlere göre, Türkiye ortadoğu ülkeleri arasında uluslararası sermaye piyasasına en çok başvuran 5. ülke durumundadır. Bu konuda ilk sırayı söz konusu 5 yıllık dönemde 4.6 milyar dolar ile borçlanan Cezayir, ikinci sırayı ise 4.4 milyar dolar borçlanan İran almaktadır. Üçüncü ve dördüncü sıralarda 2.2. milyar dolar ile Morokko ve 2 milyar dolar ile Birleşik Arap Emirlikleri gelmektedir.

Dünya Bankası'nın «uluslararası Sermaye Piyasasından Borçlanma» raporuna göre, uluslararası sermaye piyasalarından borçlanma son 5 yılda büyük artış göstermiştir. Kayıtlara göre, 1974 yılında piyasalardan alınan toplam borç miktarı 28.5 milyar dolar düzeyindeyken, bu rakkam 1975 yılında 20.5 milyona düşmüş ancak 1976 yılında yeniden 28.7 milyar dolara, 1977 yılında 34 milyar dolara yükselmiştir.

Tüsiad:
«Sendikaların Gücü Karşısında Ücretleri Düzeltmeye imkan Bulamıyoruz»

- **Dernek Başkanı Güngör Uras, IMF'ye verilen mektubu «Formalite» olarak niteledi.**

Kısa adı TÜSİAD olan Türk Sanayici ve İşadamları Derneği Genel Sekreteri Güngör Uras bir açıkoturumda yaptığı konuşmada «İşçi sendikalarının bugünkü politik ve ekonomik gücü karşısında, ücret politikasında yaygın bir düzenlemeye hiçbir şekilde gidilemez» dedi. Türkiye'nin içinde bulunduğu çıkmazdan kurtulması için bu ortamda birşey beklenemeyeceğini, bugünkü demokratik sistemin ve partilerin ciddi bir vergi düzenlemesi yapamayacaklarını belirten Uras, «Düşündüğüm modelde sorunlara hürriyetçi, demokratik, parlamenter bir düzen içinde çözüm aranacağına kaniyim. Ben bir kitle ya da kişi hakimiyetine dayanan bir gücün yöneteceği ekonomide bunların bütünlük içinde yapılamıyacağına kaniyim» demiştir.

Uras, IMF'ye sunulan niyet mektubunun uyulması gereken bir formalite ve mektupta yer alan hususların da esasen yapılması gereken şeyler olduğunu söylemiştir. TÜSİAD Genel Sekreteri, IMF'den ikinci dilim kredi alınmasında büyük güçlüklerle karşılaşılacağını belirtmiştir.

Altın Fiyatları Hızla Artıyor

- **BORSALARDA 1 ONS ALTIN GÜNDE 25-30 DOLARLIK SIÇRAMALAR YAPIYOR.**
- **BİR ONS ALTININ 400 DOLARI AŞMASI BEKLENİYOR.**

Batılı kapitalist ülkelerde enflasyonun doludizgin artışına bağlı olarak doların hızla değer yitirdiği ve altın fiyatlarının tarihte eşi benzeri görülmemiş yükselmeler kaydettiği bildiriliyor.

18 eylül günü bir ons altının bir kaç saatte 361,5 dolardan 371,5 dolara çıkması, belli başlı borsalarda spekülatif girişimlerin hızlanmasına yol açıyor.

Petrolcü Arap ülkelerinin, avrupa bankalarının ve spekülatörlerinin enflasyon tehlikesine karşı sürekli altın almalarının, bu fiyat artışlarını hızlandırdığı kaydedildi.

Londra'lı bir altın alıcısı «Daha önce borsada hiç rastlamadığım kişiler altın alıyor,» diye şaşkınlığını belirterek şöyle konuşuyor: «Ödenen fiyatlar çok aşırıdır. Pazar kontrolden çıkmış durumda.» İktisatçılar, bu değerlendirmelerin hiç de abartma sayılamayacağı kanısındalar. Son günlerde hızlı bir tırmanış gösteren altın fiyatlarının, ekonomik gelişmelerin olumsuz sonuçlara gebe olduğundan korkan çok sayıda banka, uluslararası kuruluş ve spekülatörün değerli metale hücum etmeleriyle daha da yükselmeye aday olduğu bildirilmektedir.

En istikrarlı ekonomilerden birine sahip olduğu bilinen İsviçre de dahil olmak üzere istisnasız tüm kapitalist ülkelerde temel sanayi kollarında Enflasyon belirtilerinin ortaya çıkmasıyla birlikte, altın fiyatlarındaki bu yükselişin kaçınılmaz olduğunu belirten iktisatçılar, bir başka değerli metal olan gümüşün de fiyatının hızla arttığını örnek vererek bu durumun enflasyonun ve ekonomik gerilemenin bir başka işareti olduğunda birleşiyor. Bir ons gümüşün fiyatı bu yıl başından beri yüzde yüzden fazla artış göstererek 12 dolara ulaştı.

İzmir Rafinerisinin Kapasitesi SSCB İle Ortaklaşa Yapılacak Çalışmalarla Arttırılacak

- **SSCB İLE ORTAK ÇALIŞMA İÇİN, TEKNİK BİR HEYET MOSKOVA'YA GİTTİ.**

İzmir, (a.a.) — Türkiye Petrolleri İzmir Rafinerisi'nin günlük ham petrol işleme kapasitesi 10 bin tondan 20 bin tona çıkarılacaktır.

Konu ile ilgili çalışmalar yapmak ve teknik konularda anlaşmaya varmak amacı ile bir heyetin Moskova'ya gittiği açıklandı.

İzmir Rafinerisi Bölge Müdürü Güngör Karaoğuz, yaptığı açıklamada şu bilgiyi vermiştir: «Genel Müdür Yardımcımız Yılmaz Sezek başkanlığında ve çoğunluğu İzmir rafinerisinde çalışan mühendis, teknisyenlerin oluşturduğu heyet Moskova'ya gitti. Burada genişletme çalışmaları sırasında hangi tip malzemenin kullanılacağı, hangi ünitelerin genişletileceği görüşülecek, anlaşmaya varıldığı takdirde üst düzeydeki yetkililer tarafından protokol imzalanıp, işleme başlanacak.»

Dünya Madencilik Kongresi Yapıldı

Dünya Madencilik Kongresi İstanbul'da Atatürk Kültür Merkezinde başladı. Kongreye elliyi aşkın ülkeden 1300 delege katılıyor.

Dünya Madencilik Kongresi ilk kez 1958 yılında Polonya'nın başkenti Varşova'da yapılmıştı. 10. Kongrenin yapıldığı İstanbul'da giderek tükenen maden rezervleri konusunda ne gibi önlemlerin alınabileceği tartışılacaktır.

Amerika ve İsrail Bakanları Tartıştı

- İsrail Savunma bakanı: «Angola, Etiyopya ve İran'ı sattınız.»
- ABD Dışişleri Bakan Yardımcısı: «Ne yani sizin gibi her yeri bombalasa mı idik?»

Washington, (anka). — Halen Mısır'lı ve Amerikalı yetkililerle görüşmelerde bulunmak üzere ABD'de bulunan İsrail Savunma Bakanı Ezer Weizman'ın, Washington'daki İsrail Büyükelçiliğinde düzenlenen bir kokteyl sırasında ABD Dışişleri bakan yardımcısı Harold Saunders ile sert bir tartışmaya girdiği bildirildi.

ABD ve İsrail gazetelerinde bu konuda çıkan haberlere göre tartışma sırasında Weizman ile Saunders'ın sinirden «kağıt gibi beyazlaştıkları» belirtildi.

Tartışma Weizman'ın İsrail'e Orta Doğunun paryası muamelesi yapıldığını söylemesi üzerine başlamıştır. Bunun üzerine Saunders, İsrail'i Lübnan'da şiddet kullanmakta ısrar etmekle suçlamış, buna hiddetlenen İsrail Savunma Bakanı da; «ABD'nin, Angola, Etiyopya ve İran'ı sattığını ve Ortadoğu'da da, Küba'ya karşı gösterdiği zayıflığın aynısını gösterdiğini» ileri sürmüştür.

ABD dışişleri bakanı yardımcısı ise buna karşılık; «Ne yani, sizin gibi her yeri bombalasa mı idik» cevabını vermiştir.

Tartışmanın kızışması üzerine İsrail'in Wasington büyükelçisi Efraim Evron bir kaç kez araya girmek istemiş, ancak Ezer Weizman her seferinde büyükelçiyi tersleyerek İbranice; «Sen karışma» demiştir. (anka)

KUZEY İRLANDA'YA ÖZERKLİK VERİLECEĞİ ÖNE SÜRÜLDÜ

İngiliz hükümetinin yakın bir gelecekte Kuzey İrlanda'daki katolik ve protestanların üzerinde anlaşacakları bir yerel hükümet kurulması yönünde ilk adımları atacağı «Daily Telegraph» gazetesi tarafından öne sürüldü.

İlk bilgilere göre, kurulacak olan yerel hükümet şimdilik eğitim, sağlık ve çevre korunması konularında yetkili olacak, ancak adalet işleri ve kamu düzeninin sağlanması yine İngiltere hükümeti tarafından yürütülecektir.

İngiltere'nin muhafazakâr başbakanı bayan Margaret Thatcher da kısa süre önce yaptığı konuşmada, kuzey İrlanda halkına kendi işleriyle ilgili konularda daha fazla yetki verileceğini bildirmişti.

SSCB İle G.Yemen Arasında İşbirliği Anlaşması İmzalandı

Aden, (a.a.) — Sovyetler Birliği başbakanı Aleksi Kosigin'in Yemen Demokratik Halk Cumhuriyetine yaptığı ziyaret sonunda iki ülke arasında bir ekonomik ve teknik işbirliği anlaşması imzalandığı bildirildi.

Bilindiği gibi, Etiyopya dev riminin beşinci yıldönümü nedeniyle düzenlenen törenlere katılan Kosigin Adis-Ababa'dan dönüşünde Güney Yemen'e 24 saatlik bir ziyaret yapmıştı.

Irak-Güney Yemen İlişkileri Gerginleşiyor

Aden, (anka). — Geçtiğimiz haziran ayında Aden'de Irak Komünist Partisi üyesi Tevfik Rüştü adlı bir profesörü öldüren bir Irak vatandaşı 10 yıl hapse mahkûm edildi.

Profesör Tevfik Rüştü'nün Bağdat'taki istihbarat örgütlerinin emri ile öldürüldüğünü öne süren Yemen Demokratik Halk Cumhuriyeti ile Irak arasındaki ilişkiler gerginleşmektedir.

Aden radyosu, İbrahim Muhammed adlı Irak'lının 10 yıla mahkûm edildiği duruşmada onunla beraber yargılanan iki Irak elçilik görevlisinin ise diplomatik dokunulmazlıkları nedeniyle herhangi bir cezaya çarptırılmadıklarını açıkladı.

L.Amerika'lı Parlamenterlere Yapılan Baskılar Kınandı

Dünya parlamentolararası birliğinin 66 ıncı konferansına katılan ülkelerin büyük bir bölümü Latin Amerika ve Asya'daki çeşitli ülkelerde parlamenter haklarının çiğnenmesini şiddetle kınadı. Geçtiğimiz cuma Venezuela'nın başkenti Karakas'ta başlayan ve 86 ülkeden 900 delegenin katıldığı konferansta özellikle Arjantin, Brezilya, Şili, Guatemala, ve Uruguay'da parlamenterlerin öldürüldüğüne, kaybolduğuna ve tutuklandığına dikkat çekildi.

Konferansa katılan delegeler ayrıca «işkenceler»e son verilmesini de istedi

Nijerya, Güney Afrika ve İsrail İle İlişkisi Olan Gemileri Boykot Ediyor

Londra, (a.a.) — Nijerya hükümeti, Güney Afrika, Namibia, Rodezya ve İsrail ile ilişkisi bulunan gemileri kendi ulusal karasularına sokmama kararı aldı.

Boykot kapsamına yalnızca sözü edilen ülkelerin bayraklarını taşıyan gemiler değil, bu ülkelere eşya ya da yolcu taşıyan gemiler de girmektedir.

Nijerya hükümeti geçtiğimiz mayıs ayında kendi ulusal karasularında petrol yüklü olduğu halde yakaladığı Güney Afrika bayraklı bir tankeri tutuklamış ve «BP» şirketine ait petrolü boşalttırmıştı. Sözü edilen şirket tutuklanan gemideki petrolün bedeli 30 milyon doları Nijerya hükümetinden istemiş, bunun üzerine «BP» şirketinin Nijerya'daki tüm gelirleri de devletleştirilmişti.

AMERİKALI İKİ SİYAH LİDER ARAFAT'LA GÖRÜŞECEK

Yüksek düzeyde iki Amerikalı siyah liderin Filistin Kurtuluş Örgütü (FKÖ) başkanı Yasser Arafat ile görüşmek için Beyrut'a geldikleri bildirildi.

Güney Hristiyan Yöneticileri Konferansı başkanı Rahip Joseph Loweryve temsilciler meclisi Columbia delegesi Walter Frauntroy'un çalışma arkadaşlarından biri yaptığı açıklamada her iki liderin Menahem Begin ile görüşmek üzere İsrail'e de geçerek Amerikan Zenci hareketi ile FKÖ arasındaki yakınlaşmanın İsrail'in çıkarlarına ters düşmediği konusunda İsrail Başbakanına güvence vereceklerini belirtti.

Solda BM'deki FKÖ temsilcisi Zehdi Terzi ve sağda Arafat'ı ziyarete gelen Amerikalı siyahlardan Joseph Lowery.

ABD Ortadoğu «Erken Müdahale Gücü»nün Komutasını Yılbaşında Belirleyecek

Washington (anka) — ABD Genel Kurmay Başkanı, ülke dışındaki Amerikan çıkarlarının tehdit edilmesi olasılığına karşı oluşturulması kararlaştırılan «Erken Müdahale Gücü»nün kokomutanlık ve yönetici kadrosunun önümüzdeki yıl başında oluşturulacağı açıklandı.

Amerikan yönetimi, Orta Doğu'daki petrol çıkarlarının tehlikeye düşmesi halinde kullanılmak üzere «Erken Müdahale Gücünün» oluşturulması kararı almıştı.

ABD Genel Kurmay Başkanı General Mayer, 100 bin askerden oluşacak erken müdahale gücünün yalnız Orta Doğu'da değil, batı Avrupa dışındaki dünyanın tüm bölgelerinde kullanılabileceğini söyledi.

Şili'nin Sürgün Çocukları Silâh Satılmasını İstemiyor

Şili'nin faşist diktatörü Pinochet'nin Dışişleri Bakanı Hernan Cubillos'un Paris'e yaptığı resmi ziyareti Şili'li sürgün çocuklar protesto etti.

Yaşları 6-16 arasında olan ve Fransa'da sürgünde bulunan Şili'li küçüklerin Cumhurbaşkanı Giscard d'Estaing'e yolladıkları ibret verici mektup şöyle:

«Sayın Başkan.

Bizler Fransa'da sürgünde bulunan Şili'li çocuklarız.

Bugünlerde Pinochet'nin Dışişleri Bakanını kabul ettiğiniz için ve ayrıca bu yılın dünya çocuk yılı olmasından ötürü, size sorunlarımızı iletmek istiyoruz. Şili Hükümetine ne silah ne de uçak satmayın, onları kredi vermeyin. Çünkü bunları Şili'li çocukların iyiliği için kullanmıyorlar.

Zor günlerimizde hem bizi hem ailelerimizi kabul ettiği için Fransa'ya teşekkür ederiz.

Fransa'da yaşamayı seviyoruz ama biz kendi vatanımızda, ailelerimizin tüm insanlarıyla bir arada yaşamayı istiyoruz. Fransa'da birçok dostumuz var, ama biz yine de her zaman kendimizi Şili'li hissediyor, kendi halkımızın gelenek ve göreneklerini seviyoruz.

Oysa ülkemize dönüşümüz yasak.

Eğer bizler Şililiysek, neden ülkemizde yaşamak hakkımız olmasın?

Soruyoruz sizlere, insanlara çocuklardan hiç zarar gelir mi? (...)»

ULUSLARARASI ÇOCUK KONFERANSI TOPLANIYOR

Yeni Delhi (a.a.) — Uluslararası Çocuk Konferansı Yeni Delhi'de 14 Kasım'da toplanacak.

Yalnız çocukların söz hakkının bulunduğu konferansta, 12-16 yaşları arasında 300 dolayında çocuk gelişmekte olan geri ülkelerin sorunlarına çözüm için görüşlerini açıklayacaklar ve geleceklerini nasıl tasarlayacaklarını söyleyecekler.

Geri ülkelerdeki çocuk sorunlarının, açlık ve bakımsızlıktan ölen çocukların durumunda ele alınacağı toplantı, Uluslararası Çocuk Birliği tarafından düzenlendi.

Dünyada yetersiz beslenme ve bakımsızlık, haksız savaşlar nedeniyle yüzbinlerce çocuk ölmekte, bunun nedeninin toplumların içinde bulunduğu ekonomik yapıdan kaynaklandığının sürekli gözardı edilmesi, sorunun çözümünü de çıkmaza sokuyor.

Ama bu sorunun böyle bir konferansta ele alınmasının olumlu olduğu bildirildi.

Gelişmekte Olan Ülkelerin İstihdam Sorunu Büyüyor

Eldeki işgücünün istihdam edilmesi sorunu gelişmekte olan ülkelerde başlıca sorun olmaya devam ediyor. Uluslararası Çalışma Örgütünün verilerine göre, bu ülkelerde 700 milyonu bulan işçi sayısının en fazla yüzde 60'ı istihdam edilebilmektedir. Yüzde 40'ı ise kısmen ya da tamamen işsizdir. Bu durumda, işçi sayısı hızla artan bu ülkelerde istihdam sorunu keskinleşiyor. Uzmanlar, gelişmekte olan ülkelerdeki işçi sayısının 2 Bininci yıla doğru iki katına ulaşacağını belirtiyorlar. Ancak istihdam sorununun böylesine hızlı büyümesinin nüfusun normalin üzerinde bir hızla artmakta oluşundan ileri gelmediği de söylenmektedir.

İŞSİZLİĞİN NEDENLERİ

Gelişmekte olan ülkelerde işsizliği doğuran başlıca nedenler şunlar:

— İleri kapitalist ülkelerin yoğun bir sömürü sonucunda sağladıkları kârı bu ülkelerden ihraç etmeleri, yeni işyerlerinin açılması olanağını büyük ölçüde azaltıyor. Gelişmekte olan ülkelere sömürü amacıyla yatırım yapan emperyalist tekeller, kârın hemen hemen tamamını kendilerine kaçırıyorlar. 1971-1974 arasında sadece Amerikan tekellerinin 25 milyar 200 milyon dolar ihraç etmiş olmaları bu gerçeği doğruluyor. Bu kârın 1 milyar dolarlık bölümü Afrika ülkelerinden ihraç edilmiştir.

— Gelişmekte olan ülkelerin ödediği kredi faizleri ve dış borçlanma bedelleri de, bu ülkelerde yatırım için gerekli birikimin toplanmasını engelliyor. Bu ülkelerin emperyalistlere ödediği borç tutarı 1967'de 6 milyar dolayındayken, bu tutar 1976'da 32 milyar dolara ulaşmıştır. Bu da, açılabilecek yeni işyerleri için yatırım yapma olanağını son derece azaltmaktadır. Bu ödemeler yüzünden, gelişmekte olan ülkeler, yüzbinlerce işyerinden yoksun bırakılmaktadır.

— Batı tekellerinin gelişmekte olan ülkelerde yatırdıkları sermayeden elde ettikleri gelir tutarı, 1977'de 12 milyar doları bulmuş ve bu miktar, gelismiş kapitalizm gölgesine ihraç edilmiştir. Bu ise, sadece bir yılda, gelişmekte olan ülkelerin ne ölçüde yıllık ulusal gelirden yoksun bırakıldığını göstermektedir.

— Dünya piyasalarının tekelleşmiş bulunması, genç ülkelerin ihracatlarını artırmasını da engellemektedir. Böylece gelirde bir yükselmenin sağlanamayışı, üretim kapasitesinin yetersizliğine yol açmakta, istihdam olanakları frenlenmektedir.

— Gelişmekte olan ülkelerde uzman işçi gücünün azlığı yüzünden batı uzmanlarına büyük paralar ödenmektedir. Yerel kadroların ücretlerini bazan 50 misli aşan bu paralar da gelişmekte olan ülkeler için büyük yük oluşturmaktadır.

— Kapitalist gelişme yolunu seçen genç ülkelerde istihdam sorununun keskinlesmesi, gercekte sanayinin kapitalist yönde gelişmesinin kaçınılmaz sonucu olmaktadır. Çünkü kapitalizm, issizliği üreten kurallarla işliyor. Ayrıca ekonominin geri bünyesinden gelen güçlükler, kapitalizmin kurallarının daha yıkıcı sonuçlar yönünde işlemesine yol açıyor.

ÇÖZÜM KÖKLÜ SOSYO-EKONOMİK DEĞİŞİKLİKLERDEDİR

Gelişmiş kapitalist ülkeler, bu genç ülkelerde işsizliği ortadan kaldırma yöntemi olarak el sanayiini yaygınlaştırmayı öneriyorlar. Burjuva iktisat uzmanları, özel «ara teknolojisini kurma»yı tavsiye ediyorlar. Oysa el sanayiinin bir başına kalkınmaya yetmeyeceği, temel olarak ağır sanayiye yönelmek gereği, gelişmekte olan ülkelerin asıl gerçeğidir. Böylece, emperyalist ülkelerin gerçekte üretici güçlerin sağlıklı bir gelişme göstermesini istemedikleri, tersine o ülkelerdeki sömürülerini sürekli kılmayı amaçladıkları ortaya çıkıyor.

Gelişmekte olan ülkelerden tam istihdam, ilerici sosyo-ekonomik gelişmeler yoluyla sağlanabilir. Sosyalist gelişme yolunu seçen ülkelerde devlet işletmelerinin amacı kâr değildir. Sağlanan gelir, yeni işletmelerin açılması yönünde kullanılır. Bu ülkeler, önemli ekonomi kollarını, sanayi işletmelerini, bankaları, dış ticareti millileştirirler.

Sovyetler Birliği ve öbür sosyalist ülkeler, gelişmekte olan ülkelerle hak eşitliği ve karşılıklı yarar ilkelerine tam anlamıyla uyan bir işbirliği ve dayanışma içindedirler. Sosyalist ülkeler, verdikleri kredilere karşılık, bu kredilerle kurulan sanayi işletmelerinin mallarını alır ve genç ülkeye dışsatımda kolaylık sağlarlar. Sosyalist ülkeler, gelişmekte olan ülkelere makine, sanayi donatımı, yakıt ve üretim araçları satar ve bu ülkelerle rekabet etmezler.

Böylece gelişmekte olan ülkeler, bir yandan ağır sanayilerini geliştirme, öte yandan ihracat gelirleriyle yeni işletmeler açma ve işgücünü değerlendirme olanağını bulurlar.

Sonuç olarak, gelişmekte olan ülkelerde pek çok sorunun olduğu gibi istihdam sorununun da çözümü, ilerici sosyo-ekonomik köklü değisiklikler sayesinde gerçekleşir. Bu gerçek görülerek kapitalist kalkınma yolu terkedildiğinde, kazanacak olan genç ülkeler, kaybeden ise emperyalizm olacaktır.

SANAT~KÜLTÜR~BİLİM

Çocuk Edebiyatı Üstüne

Ayhan BOZFIRAT

Çocuk edebiyatının, edebiyatın en güç dalı olduğu bilinen bir gerçektir. Bu güçlüğü yaratan çeşitli nedenler vardır. Çocukların dünyası, büyüklerinkinden çok değişiktir. Onların dünyasına girebilmek sanıldığından çok daha güç bir iştir. Genel olarak çocuğa bakarken, onu ele alırken, edindiğimiz kültürden, yaşadığımız deneylerden vardığımız yargılardan tümüyle kurtulmamız olanaksızdır. Tüm bu birikimlerin ardından değerlendiririz kendi çocukluğumuzu bile. Bu birikimlerden arınamadığımız sürece, çocuğun, beğenileri, özlemleri, tutkularıyla bizimkinden çok değişik dünyasına girmemiz engellenecektir kuşkusuz.

Bugün çocuk edebiyatında dilimize kazandırılmış çok değerli yapıtlar vardır. Bizlerin büyük bir beğeniyle okuyabileceğimiz bazı yapıtların, çocuklar tarafından aynı ilgiyi görmemesi, ilk bakışta şaşırtıcı gelecektir. Bu durum, yazarın çocuğu büyüklerin bakış açısından ele almasından, büyüklerin bakışıyla çocuğa yaklaşmasından ileri geliyor sanırım. Bir yere vardıktan sonra, değerlendirmesini yaptığımız çocuk dünyası, gerçekte çocuklar tarafından anlaşılamıyor, tadına varılamıyor.

Bu edebiyat dalının güçlüğünün diğer bir nedeni de, onun, sanatsal nitelik taşıması zorunluluğunun yanısıra eğitici-öğretici bir nitelik de taşıma yükümlülüğünden ileri geliyor. Çocuk edebiyatı eğitici-öğretici olmak zorundadır. Yazarın bu konuda sorumluluğu vardır. Büyükler için yaptığı edebiyatta olduğu gibi özgür değildir. Çocuk edebiyatında yazar hem bu sorumluluğu yüklenecek, hem de yapıtına sanatsal bir nitelik verecektir. Çünkü bu edebiyat dalı da bir sanattır. Sanat ise özgürlük ister. Sanatsal niteliği belirli bir amaçla bağdaştırmak oldukça güçtür. Gerçi son yıllarda türk edebiyatına, daha geniş anlamda Türk sanatına, salt gerçeği dile getirmek, estetik kurallardan uzaklaşmada sakınca görmemek anlayışı egemen olmuştur. Bu anlayışın yanlışlığı ortadadır. Çünkü salt gerçeği dile getirmek için, sanata özgü estetikten yararlanmayacaksak, söylemek istediklerimizi neden başka türlü söylemek yolunu seçmiyoruz?

Sanatın içeriğinde eğlendirmek, oyalamak vardır. Söylemek istediklerimizi «güzel» bir biçimde söylersek, söylediklerimiz daha etkin olacaktır. Çünkü sanatın en önemli niteliği etkinliğidir. İnandırma, etkileme, heyecan yaratma, kitleleri peşinden sürükleme gücü sanatın yapısında vardır. Bu kural kuşkusuz yalnız edebiyat için değil, öteki sanat dalları için de geçerlidir.

İşte çocuk edebiyatında eğitici-öğretici yana ağırlık tanıdığında sanatsal nitelikten uzaklaşmak tehlikesiyle karşı karşıyadır yazar. Çocuk beğenisi de, «güzel» olanla olmayanı ayırabilmektedir. Zaten bu beğeni gelişmesini sağlamak, bunu öğretmek eğitimin amaçlarından başlıcasıdır.

Bu edebiyat dalındaki güçlüğü yaratan bir başka neden de, kurgu sorunudur. Çocuğun dikkati dağınıktır. Onun dikkatini ayakta tutabilmek ancak sürükleyici, hareketli bir kurguya gereksinme gösterir. Ona söylemek istediklerinizi ancak hareketli bir olay dizisi içinde verebiliyorsanız, sizi okur, ya da dinler. Burada üstünde durulması gereken önemli bir sorun var: Kimi yazarlar bu ilgiyi, çocuğun duygularını kullanarak ayakta tutmayı yeğlemektedirler. Özellikle çok acıklı konularla, çocukların acıma duygularından yararlanarak ilgi toplama yolu yaygındır. Bu tutumun ne denli zararlı olduğu açıktır. Bu tür kitaplar, çocuğun ruhsal yapısını olumsuz yönde etkilerken, yaşam hakkında da yanlış değer yargılarına varması sonucunu doğurur. Gerçek yaşamda gözyaşı vardır kuşkusuz. Ama ona gerektiği ölçüde yer vermek zorundadır yazar. Yaşam iyi ve kötü yanlarıyla bir bütündür. İnsanların sevilmeye, yaşamın yaşanmaya değer olduğuna inandırmalıyız çocuklarımızı. Üstelik yarının daha iyi, daha güzel olması çocuklarımızın elindedir. Çocuklarımız bu bilinçle yetiştirilmelidirler. Ama bunun için daha iyi eğitmemiz gerekiyor onları. İyi, doğru, güzel, haklı... Çocuk kavramların her zaman başarıya ulaşacağına inanmalı, üstelik bunların başarıya ulaşmasında kendi katkısının bulunacağı bilincinde olmalıdır.

Çocuğun ilgisini ayakta tutabilmek için başvurulan diğer yollardan biri de, gerçek dışı başkişiler yaratarak çocuğu tümüyle yalancı bir düş dünyasında dolaştırmaktır. Düş dünyası zararlı değil, tersine çoğu kez çocuklara gerçekleri iletmekte yardımcı bir öğedir. Ama yaratılan dünya, çocuğun içinde yeraldığı toplumdan soyutlayacak, ona yabancı kılacak bir biçimde olmamak gerekir. Tersine toplumsal ilişkilerini olumlu yönde etkileyeci nitelikte olmalıdır.

Bu konuda üzerinde durulması gereken diğer önemli bir sorun da, çocuk-hayvan ilişkisidir. Aslında konu geniştir, burada konuya kısaca değinmekle yetineceğim. Hayvan sevgisi çocuğa aşılanmalıdır kuşkusuz. Ama bu ilişki toplumsal olmadığından, üstelik çocuğu her olayda egemen kıldığından, onun bencil ve bireyci duygularının gelişmesine çoğu kez yardımcı olacaktır. Hayvan ancak belirli toplumsal ilişkiler içinde yer aldığında yararlı bir öğe olabilir. Sanayileşmenin sonucu gelişen kentleşme, toplumsal ilişkileri gitgide yüzeysele indirgemektedir, insan sevgisinden çok bencil yapıyı geliştirmektedir. Çocuk-hayvan ilişkilerine ön sırada yer veren yapıtların bu sonucu daha da güçlendirmeleri tehlikesi vardır. Önemli olan toplumsal ilişki ve çocuğun burada alacağı yerdir. Daha güzel bir dünya, daha olumlu toplumsal ilişkiler yaratılması çocuklarımızın elindedir. Çocuklarımız kendi katkılarının gücüne inanmalı, onlara bu bilinci aşılayacak yapıtlar vermeliyiz.

KİTAP

İRAN'DA DEVRİM

AYŞEGÜL DORA GÜNEY
(İlhan Selçuk'un Önsözüyle)

haziran h4 yayınları

Duran Karamehmetoğlu

Yanıbaşımızda bir ülkede önemli bir tarihsel deney yaşanıyor. İran Devrimi.

Devrim bütün siyasal güçleri sahneye sürdü. Yıkılan monarşinin yerine yaşanacak süreç geçti ama egemenlik biçimi daha somutlanmış değil. Politik mücadelenin durulaşması, hareketin esas yönünü yansıtması için zaman gerek.

Ne ki, İran'daki politik mücadeleyi tanımak için kendiliğinden gelişmeleri beklemek gerekmiyor. Çünkü, bütün politik tutumlar, bildiğimiz ya da bilebileceğimiz sınıf yerleşiminden kaynaklanıyor. Ayşegül Dora Güney'in İran'da Devrim kitabı, bize bilmemiz gerekeni öğretiyor.

Kitap yaşanmakta olan somut siyasal olaylardan yola çıkarak, bu olayları olgunlaştıran İran tarihini ve bu tarihin maddi sınıf güçlerini araştırıyor. Kaçar Hanedanı'nda nbaşlayarak İran kapitalizmine karakteristiğini ve-

ren derin çizgiler gösteriliyor.

Kapitalizmin İran'da izlediği yol, bu yol üzerine çıkan değişik tarihi faktörler bir bir ele alınmış. Sosyal sınıfların gelişmesi ve ilişkilerinin bütünlüğü, bu bütünlüğün yarattığı devlet, din, kültür kurumları ve sınıf ideolojileri, hep tarihin mantığıyla olan bağlarına göre bir diziye oturmuş görünüyor.

Bu toplumsal yapının politik mücadele alanına sürdüğü güçler kendiliğinden ortaya çıkıyor. Partiler, dernekler, sendikalar ve çeşitli siyasal kuruluşlar, İran Devrimi'nin bugününü anlamayı ve geleceğini görmeyi mümkün kılan somut bilgileri veriyor.

Bunun da ötesinde yaşanılan tarihin günlük yaşam içindeki boyutları, soylu direnişler, zindanlar, ölümler ve bunların hikâyesi, toplumsal dokunun şemasını canlandırıyor.

Kitaba önsöz yazan İlhan Selçuk da «— Acaba bu devrim nasıl gelişecek?» diye sormakla işe başlamış. Demek ki, kitap, öncelikle, bu sorunun ağırlığını kafasında duyanlara yoldaşlık edebilecek. İran'da yarın «şöyle» biçimlenecek ya da «o değil bu» haklıdır hakemliğinden kurtulabilmek için, devrimin çıkardığı seslerden çok, bu sesleri çıkaran güçleri tanımalıdır.

Bu kitap, sadece başka kitapların ya da dergi haberlerinin bileşeni değil. Yani bir derleme değil. Gözleme dayanıyor. Üstelik bir «turist» gözlemine de değil. Gülistan Sarayı'nın ağırlık merkezinden geçen, Abadan'daki ücret pazarlığına kadar uzanan toplumsal eğriyi gören bir gözleme..

Kürt, Azeri, Arap, Kaşkai, belüci... İran önce böyle bir bileşim. Monarşi, Ulusal burjuvazi, işbirlikçiler, orta sınıflar, emekçiler, proletarya. Bir de böyle bölünmüş. Bu toplumsal mozayik, bugün giderek durulan bir toplumsal tarih yaratıyor.

Reformizm Ücretli Kölelik Sistemini Korumak İster

İşçi sınıfı bilimi, emekçilerin gerçek kurtuluşu için sosyal devrimi öngörür. Kapitalizm bir «ücretli kölelik» sistemidir. İşçi sınıfı, ücretli kölelik sistemine karşı bilinçli ve etkin bir mücadele yürüttüğü sürece devrimci olabilir ve köleliğin şartlarını ortadan kaldırabilir.

Kapitalizmin daha «hakkaniyetli ve dengeli» bir hale getirilmesiyle, emekçilerin daha iyi bir hayata kavuşabileceklerini ileri süren burjuva reformculuğu, böylece **sosyal devrim** kavramının karşısına **sosyal reformizm** kavramını çıkarmak ister.

İşçi sınıfı bilimi sosyalizm, reformizmin kapitalizmi korumak olduğunu kanıtlarıyla göstermiştir. Buna karşılık sosyalizm maskesi altında işçi sınıfı bilimini tahrif eden, değiştirip kapitalizme uydurmak istiyen revizyonistler, bazı reform tedbirleriyle kapitalizmin buhranlardan kurtulabileceğini böylece emekçi sınıfların omuzlarındaki yükün hafifliyebileceğini ileri sürerler. İşçi sınıfı hareketi içindeki bu revizyonist görüşlerin, sosyal reformizm noktasında burjuvazinin liberal kesimleriyle buluşmalarıdır.

Sosyal devrim gereğini topyekûn reddeden revizyonist ve reformist görüşler, işçi sınıfının iktidara ihtiyacı olmadığını tekrar edip dururlar. Böylece, devletin sınıfsal niteliği gözlerden saklanarak, iktidarın adaletsizliklerle savaşabileceği anlatılmak istenir. Revizyonist ve reformist görüşler, devleti sınıflar üstü görmektedirler. Sınıflar üstü saydıkları devlet onlara göre kapitalizmin adaletsizlikleriyle, ama sadece adaletsizlikleriyle savaşarak emekçileri kurtarabilir. Reformist görüşlerin emekçi sınıflar arasında yaygınlık kazanması için burjuvazinin bir takım reform girişimleri de olur. Ne ki, kapitalist toplumda, reformların uzun süreli ve kalıcı olmaları beklenemez. Burjuvazi bir eliyle verdiğini öteki eliyle alır. Ama bu arada, reformcu görüşleri işçi sınıfı saflarında ne kadar güçlendirebilirse, kendi sınıf egemenliğinin ömrünü de o ölçüde uzatmış olacaktır. Çünkü, küçük armağanlarla avunan ve reformist görüşlerin etkisine giren işçi sınıfı, zayıflar, sınıf mücadelesinin görevlerinden uzaklaşır. İşçi sınıfı hareketi reformizmin dar kalıplarıyla kendini sınırlamadığı ölçüde, sınıf hareketinin nihai hedefleri doğrultusunda reformlardan yararlanabilir ve burjuva reformculuğuna karşı diğer emekçi sınıfları uyarabilir. Onları, ücretli köleliğe karşı verilen devrimci mücadelede kendi etrafında toplayabilir.

İşçi sınıfını reformcu görüşler karşısında zayıf düşüren ve reformizmin işçi sınıfı saflarına sızmasını mümkün kılan başlıca faktörlerden biri, kapitalizmin gelişmesiyle birlikte sosyal sınıfların uğradığı değişmelerdir. Küçük üreticiler, ilkel şartlarla üretimini sürdüren işletmeler, modern teknoloji uygulamasına geçen büyük kapitalistler karşısında tutunamaz, her geçen gün biraz daha yoksullaşırlar. Zamanla proletaryanın saflarına katılan bu yeni unsurlar, mevcut durumun **değiştirilmesinden** yanadırlar. Onların bu isteği, işçi sınıfının sosyal devrim hedefini kavramaktan henüz yoksun olduğu için, reformizmi benimsemeye yatkın olurlar. Burjuvazinin reformcu politikası, işçi sınıfının bu kesimlerini etkilemek ve böylece işçi hareketini bölüp zayıflatmak ister.

İşçi sınıfı saflarına katılan bu yeni unsurların reformizme karşı işçi sınıfı bilimi ile donanmaları gerekir. Reformizmin bu işçiler üzerinde etkinlik kurması ve işçi hareketini arkadan hançerlemesi, işçi sınıfının en geniş kesimlerinin devrimci ideolojiyle techiz edilmesi sayesinde önlenebilir. Revizyonist ve reformist görüşlere karşı mücadelenin, önşartı işçi sınıfının devrimci mücadele etrafında birliğini sağlamaktır.

İşçi sınıfı saflarındaki reformist etkilerin devrimci harekete verdiği zararın bir diğer yönü de, «anarşist umutsuzluğun» körüklenmesidir. Yığın mücadelesinin şartlarının hazırlanmaya ve geliştirilmeye gerekli önemi vermiyen, buna dikkat göstermiyen küçük burjuva unsurlar kendilerini «dar görüşlü» ve «gevşek yürekli» maceracılığın içinde bulurlar. Maceracılık da tıpkı reformist ve revizyonist görüşler gibi emekçi sınıf hareketini burjuvaziye yem etmek sonucunu verir.

Reformist hareket, dünyanın hemen **bütün** kapitalist ülkelerinde, değişik kılıflar altında **ortaya** çıkar. İşçileri «köle oldukları **bilincinden** uzak tutmak,» böylece onların kölelik halinin **devamını** sağlamak, reformculuğun evrensel **niteliğidir**.

Emekçi sınıflar uzun ya da kısa dönemler **sonunda**, ama kaçınılmaz olarak reformizmin **iç** yüzünü, pratik siyasal deneyleriyle **öğrenir ve** daha ileri hedefler için mücadeleye yönelirler. **Ne** ki, kitlelerin bu konuda siyasal önderliğe **mutlak** bir gereksinimleri vardır.

Burjuva reformcu **hareketlerin ve partilerin**, başta işçiler olmak üzere, emekçi sınıflar **üzerin**deki etkinliğini, ancak, **devrimci programı olan** işçi sınıfı partisi kırabilir ve giderek büsbütün ortadan kaldırabilir. Bu nedenle işçi sınıfının **dev**rimci önderliği ve bilimsel öncü partisi, emekçi **sı**nıf hareketinin saptıran bütün siyasi **hareketlere** karşı olduğu kadar, reformculuğun bütün **var**yantlarına karşı da kararlı bir mücadele **sürdür**meksizin başarılı olamaz, kitleleri **burjuvazinin** ideolojik saldırılarından koruyup **sosyal devrim** yoluna sokamaz.

Yığınların reformizme karşı **siyasal eğitimine** gereken önemi vermeden işçi sınıfının **bağımsız** sınıf ideolojisinin ve politikalarının **yığınlar** içinde kök salması ve maddi bir güç haline **gelmesi** mümkün değildir. Burjuvazinin reformcu **siyaseti** emekçi saflarda mahkûm edilmedikçe, **burjuva kuyrukçusu** politikalar sosyal reformizmin **ömrünü** uzatan, ona kan veren rollerini oynamaya **devam** ederler. Burjuvazinin, işçi sınıfının içine **girilmiş** uzantılarını ve etkilerini kesin olarak **mahkûm** etmedikçe işçi sınıfının ideolojik **bağımsızlığın**dan ve sınıfsal çıkarlarının **korunmasından tam** olarak sözedilemez.

Nihai sosyalizm hedefini gözardı **etmeksizin**, güncel talepler için verilen mücadele ile, **güncel** mücadelenin sağladığı imkânları son **amaç** için birer basamak olarak, reformizm ve revizyonizmin bütün biçimleriyle bilimsel sosyalizm **arasın**daki derin nitelik farkına işaret eder.

Ulusların Kendi Kaderlerini Tayin Hakkı Her Şart Altında Savunulmalıdır

Burjuva çağında (kapitalizm çağında) insan topluluklarının varoluşu, (bir arada bulunma biçimleri) iki farklı niteliği kapsar. Kapitalist toplum, bu bağların bir arada barındığı toplumdur. Bu bağlar kategorik olarak şunlardır :

1 — Sınıflar
2 — Uluslar

İşçi sınıfı biliminin tarihsel maddeci öğretisi SINIF kategorisini esas kabul eder. Sınıflar, bildiğimiz gibi, insanların esas olarak üretim araçları karşısındaki konumlarına göre kümelenmesi ile belirlenirler. Ve gene işçi sınıfı bilimine göre sınıflar, sosyalist toplumda sömürü kaldırıldıktan sonraki süreç içinde giderek yokolacaklardır. Böylece **sınıfsız** topluma ulaşılacaktır.

İnsan topluluklarının kapitalist toplumla birlikte ortaya çıkan ikinci varoluş biçimleri ulusal topluluklardır (uluslardır). Ulusal topluluğu belirleyen faktörler ise dil - kültür - toprak ve iktisadi yaşantı birliğidir. İşçi sınıfı bilimi bu varoluş biçimini de bir kategori olarak görür, fakat sınıf kategorisinin esas belirleyici olduğunu gösterir. Bilimsel öğreti gerek kapitalist gerekse sosyalist toplumlar için ulusal birimleri reddetmez. Bütün ülkelerin işçilerinin bir tek aile olduğunu belirten işçi sınıfı enternasyonalizmi ulusları —ulusal birimleri— yok saymak değildir; bundan farklı olarak, enternasyonalizm ulus kategorisini (ulusal birimleri) objektif ve tarihsel bir vakıa olarak tanımak, ama ulusal çıkarları uluslararası çıkarların üstünde tutmamak, tüm ülkelerin işçilerinin birliğini, halklarının kardeşliğini savunmak ve giderek ulusal duvarları kaldırıp, tek bir dünya toplumu yaratmak demektir. Şu halde, işçi sınıfı bilimi ulus kategorisinin de günün birinde tarihe karışıp, yokolacağını söyler. Ama burada (ulusların bulunmadığı topluma) giden yolda, ulusların varlığını inkâr etmek bilim dışı bir tutumdur. Bu nedenle, ulusları tarihsel bir olgu olarak gören sosyalist öğreti, her ulusun kendi kaderini tayin etmesi ilkesini ve uluslar arasında gönüllü bağların zorunluluğunu ısrarla vurgular.

ULUSUN KADERİ NE DEMEKTİR?

Kapitalizmle birlikte kavimler ve milliyetler **ulus** haline gelmeye başladılar. Çünkü; ulus olarak örgütlenme kapitalizmin gelişmesine en uygun düşen toplumsal örgütlenme biçimi idi. Ancak kapitalizm, değişik milliyet alanlarında değişik hızlarla geliştiği için **uluslaşma** süreci de bütün toplumlarda aynı hızla yaşanmadı. Bazı toplumlar hızla kapitalizme geçerken bazılarında bu çok daha yavaş oluyordu.

Kapitalizmini hızla geliştiren uluslar, kapitalist gelişmenin daha geri bir evresinde kalan ulusları boyunduruklar altına aldılar. Bu ulusların kendi kapitalist devletini kurması ve böylece ele geçirdiği siyasal güç, hızla gelişen kapitalist ekonomisinin üstün gücüyle birleşince, egemenliğin şartları da oluşuyordu. Böylece; belli bir coğrafî bütünlük üzerinde yaşayan değişik uluslardan biri, uluslaşmaya daha önce evrimleştiği için öteki ulusları boyunduruk altına alabilmekteydi. Egemenliğini kuran ulus, kurduğu devletin ve sınırlar içindeki pazarın da sahibi oluyordu.

Bir ulusun diğer uluslar üzerindeki egemenliğinin temeli ekonomik olmakla birlikte, bu egemenliğin **ekonomik, siyasal** ve **kültürel** görünümleri bir arada bulunurlar. **Şöyle ki :**

● Egemen olan ulus ezilen ulusun maddi zenginliklerini sömürür. Egemen ulus burjuvazisi artıkdeğerden başka, ulusal servetleri de gasbetmiş olur.

● Egemen ulusun yaşadığı ülkede kapitalizm ve üretim güçleri hızla gelişirken, ezilen ulusun yaşadığı ülkede bu gelişme, baskı altında tutulduğu ve engellendiği için **yavaştır**.

● Ezilen ulusun siyasal hakları ezen ulus tarafından eşitsiz tutulur. Ezilen ulus devlet işlerinin yürütülmesinde, uluslararası siyasette ve hatta kendi yurdunu savunmada özgür değildir. Ekonomide imtiyazlar gibi bütün siyasî imtiyazlar da ezen ulusun elinde toplanmıştır.

● Bir çok durumda ezilen ulus kendi dilini konuşamaz ve kendi dilinde gazete, dergi, kitap vb. yayınlar yapamaz. Devletin resmi dilini, yani ezen ulusun dilini kullanmaya zorlanır.

● Ezen ulusların egemen sömürücü sınıfları, ezilen uluslar üzerinde asimilasyon (özümleyerek eritip yok etme) politikası uygular. Böylece ezilen ulus kendi **ulusal kültürünü geliştiremez**.

Ezen ulusun bu egemenliğine, ezilen ulusun burjuvalarının ve diğer hakim sınıflarının önemli bir kısmı yardımcı olmaktadır. Böylece burjuvalar arası işbirliği, ulusal baskı içinde gelişir ve şekillenir.

ULUSLARIN KENDİ KADERİNİ TAYİN HAKKI NEDİR?

Kapitalizm uluslar üzerinde, birbirleriyle **bağıntılı** olan iki değişik sonuca **yol** açar. Kapitalist üretim bir yandan, bir ulusun başka bir ulusu boyunduruk **altına** alıp uluslaşmaya **evrimini** engellemesinin şartlarını **ya**ratırken, öte yandan **yine** kapitalizm, girdiği her **yer**de uluslaşma eğilimlerini güçlendirir. **Çünkü kapitalizm, hem ekonomik ve siyasal baskının maddi şartlarını hazırlar ve hem de bu baskılara karşı başkaldırının maddi temellerini yaratır.** Bunun sonucu olarak; gelişen kapitalizmin dürtüsüyle bütün uluslar kendi **bağımsız** devletlerini yaratmaya yönelirler.

Ezen ve ezilen ulus arasındaki ilişkiler hiç bir zaman ezilen ulusların rızası ile olmaz. Bu durum ezilen ulusa zorla kabul ettirilir.

Ezilen ulus, tarihsel gelişiminin belli bir evresinde kendi kaderini kendisi belirleme durumuna geldiğinde şu yollardan birini seçmek durumunda kalacaktır :

● Bölgesel özerklik kuralları altında aynı devletin sınırları içinde kalmak.

● Ayrılıp başka bir devletle bütünleşmek (başka bir devlete katılmak).

● Ayrılıp kendi bağımsız devletini kurmak.

Kapitalizm şartlarında ezilen ulusa bu yollardan biri zorla dayatılabilir. İşte; ulusal baskıya ya da baskının her türlüsüne karşı olan sosyalizm, **ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını**, bu tarihsel zorunluluk ortaya çıktığı zaman gündemine getirir. Tarihsel olguların değiştirilemez olan karakterini de hesaba katan sosyalizm bu soruya cevap arar.

Ulusların kendi kaderlerini belirleme hakları nedir? sorusunun cevabı ezbere verilemez. Ulusun ekonomik, siyasî ve kültürel olgularının birlikteliğinin zorunlu sonucu olarak ULUSLARIN KENDİ KADERLERİ-

(Devamı 5. sayfada)

RADYO PROGRAMI

TRT — 1

05.00 Açılış. 05.05 Türküler. 06.02 Günaydın. 07.20 Köye Haberler. 07.30 Haberler. 07.40 Sabahtan Sabaha. 09.02 Halk Müziğine Gönül Verenler. 09.20 Hafif Müzik. 09.40 Arşivden Mikrofona. 10.21 Bölgesel Yayın. 11.20 Hafif Müzik. 12.00 Bölge Haberleri. 12.10 Öğle Üzeri. 13.00 Haberler 13.15 Hafif Müzik. 13.30 Bölgesel Yayın. 15.00 Kısa Haberler. 15.01 Yaşayan Hukuk. 15.40 Hafif Müzik. 16.00 Bölge Haberleri. 16.05 Türküler Geçidi. 16.45 Gözde Eserler. 17.02 Akşama Doğru 18.00 Kısa Haberler. 18.01 Çocuk Bahçesi. 19.00 Haberler. 20.02 Çocuklar İçin On Dakika. 20.12 Türküler Geçidi. 21.00 Kısa Haberler. 22.00 Kısa Haberler 22.02 Hafif Müzik. 22,22 Türküler. 22.40 Şarkılar. 23.00 Haberler 23.40 Şarkılar. 24.00 Kısa Haberler. 00.02 Gece Yarısından Sonra. 00.40 Küçük Konser. 01.05-05.00 Gece Yarısı.

TRT — 2

08.00 Açılış 08.02 Gün Başlıyor. 09.00 Olayların İçinden. 09.30 Sabah Konseri. 10.00 Ünlü-Türk Bestecileri. 10.30 Yaşayan Ekonomi. 11.30 Örneklerle Türk Edebiyatı 12.20 Solistler Geçidi. 13.00 Haberler. 13.30 Olayların İçinden. 14.00 Birike Birike. 15.30 Türküler 16.00 Şarkılar. 16.40 Halk Müziğine Gönül Verenler. 17.30 Küçük Konser. 18.50 Hafif Müzik. 19.00 Haberler. 19.30 Hafif Müzik 20.00 Fasıl. 20.30 Türk Hafif Müziği. 20.45 Türküler. 22.30 Türküler Geçidi. 23.00 Haberler. 23.35 Hafif Müzik.

TRT — 3

07.00 Açılış. 07.02 Güne Başlarken. 08.00 Sabah Konseri. 09.03 Barok Müzik. 10.00 Çeşitli Sololar. 10.30 Çeşitli Melodiler 10.45 Saz Eserleri. 11.00 Öğleye Doğru. 12.00 Haberler. 12.09 Sizin İçin Seçtiklerimiz. 13.00 Konser Saati 15.00 Günün Konseri. 16.00 Müzik Dünyasından 17.00 Haberler. 17.09 Sizler İçin. 18.00 Stüdyo FM. 19.00 Bir Konser 21.00 Büyük Eserler 22.00 Haberler. 22.09 Gecenin Getirdikleri. 23.00 Perşembe Konseri. 24.00 Gece ve Müzik.

TV

19.00 Haberler. 19.05 Sinbat'ın Serüvenleri. 19.30 Çocuk. 20.00 Beraber ve Solo Şarkılar. 20.30 Haberler. 21.15 Saz Eserleri. 21.25 Aşk Gemisi. 22.15 Müzik. 22.30 Haberler. 22.45 Tramplen (Bant). 23.15 Yüzme (Bant). 24.00-01.00 Özet (Canlı).

Gerçek

Sahibi : Ali Kar, *Sorumlu Müdür* : Hamit Çaylı, *Adres* : Başmusahip sokak Tan Apt. 10/11, Cağaloğlu, Istanbul, Tel: 28 27 41, *Dizgi*: Kitle Gazetecilik Matbaacılık A.Ş. *Baskı*: Hürriyet Ofset Tesisleri,

Faşist Memurlar Meteoroloji Çalışmalarını Engelliyor

Ankara, (anka) — Meteoroloji Genel Müdürlüğüne eski Devlet Bakanı Ali Rıza Septioğlu döneminde alınan MSP'li ve MHP'li militanlar nedeniyle meteorolojik çalışmaların aksadığı, genel müdürlüğün görev yapamaz duruma sokulduğu belirtildi.

Meteoroloji Genel Müdürlüğünde yaratılan bu olumsuz koşullarla ilgili olarak önlem alınması isteğiyle Başkanlığa verilen raporda, yetenekli personelin Milliyetçi Cephe hükümetleri döneminden başlayarak kıyıma uğratıldığı bildiriliyor. Keyfî ve hükümet politikasına ters düşen uygulamaların hizmetleri aksattığı, yatırımların durmasına yol açtığı açıklanan raporda, sivil ve askerî havaalanları ile yurdun her yerindeki meteoroloji istasyonlarında rasat aletleri ve elektronik cihazların çalışamaz duruma sokulduğu kaydedildi. Raporda, Ecevit döneminin değerlendirmesi ise şöyle yapıldı:

«Yıllarca bütün baskılara dayanarak görevini yapmaya çalışan yetişkin elemanların ümitle beklediği CHP ağırlıklı hükümetin işbaşına gelmesi ile bütün bu yanlış uygulamaların düzeltileceği beklenirken, bu defa genel müdürlük Ali Rıza Septioğlu'na bağlanmıştır. Danıştay kararınca genel müdürlüğe getirilen Prof. Dr. Emin Çölaşan, bir kısım personeli Devlet Bakanı Septioğlu'nun onayı ile görevlerinden alarak yeni bir kadro oluşturmaya başladı. Ancak MC kalıntısı kişilere tekrar görev verilmesi için bakanın baskıları sonucu Çölaşan'ın istifa etmek zorunda bırakılmasından sonra, Septioğlu MC dönemini aratır uygulamalara başlamıştır. MC döneminde aldıkları çeşitli görevlerden temizlenen bu MSP'li ve özellikle MHP'li militanlar, bu kez genel müdürlükte daha önemli görevlere yerleştirilmiştir. Zaten yıllardır görevini yapamaz duruma düşürülen genel müdürlük, daha kötü koşullara itilmiştir. Örgütlenmiş MHP'li militanlar, genel müdürlükte disiplin bırakmamış, devlet memurluğuna yakışmayacak hareketler çoğalmış, çalışmalar hemen hemen tümüyle durmuştur.»

MÜCADELE YÜKSELİYOR

(Baştarafı 1. sayfada)

için kitle eylemlerinin yapılmasına karar verildi. Genel Başkan Gültekin Gazioğlu tarafından yapılan açıklamada 29 Eyiül günü Ordu, Eskişehir ve Bitlis'te merkezi kitlesel mitinglerin yapılacağı, Ekim ayında sendikal haklarla ilgili telgraf, mektup ve bildirilerle yan ödeme farklarının iadesi kampanyalarının sürdürüleceği, daha sonra da kapalı salon toplantıları yapılacağı, Kasım ayının son haftasında da sendikalaşma yolunda nihai kararın alınacağı bildirildi.

Öğretmenlerin can güvenliklerinin olmadığı, mevcut hayat pahalılığı karşısında açlığa ve yoksulluğa mahkum edildikleri, TÖB - DER üzerindeki baskıların arttığı ve 70'i aşkın şubenin aylardan beri faaliyetten alıkonulduğu belirtilen açıklamada, «Tüm bu gelişmeler karşısında baskıların kaldırılması, faşist saldırıların kırılması ve sendikal hakların kazanılması hayati önem kazanmıştır. Bu hakların kazanılması yolunda verilecek mücadele için örgütümüz ve üyelerimiz hazırdır» dendi.

Türkiye Mühendis ve Mimar Odaları Birliği tarafından yurt çapında kamu işyerlerinde düzenlediği bir günlük iş bırakma eylemine dün yaygın katılma oldu ve eylem birçok sendika ve demokratik örgüt tarafından desteklendi. Mühendis ve Mimarlar guruplar halinde postanelere de giderek Başbakan Ecevit ile bazı müdürlüklere dilekçeler gönderdiler.

Sendikal haklara sahip olmadıkları için tek taraflı olarak belirlenen ücretlerindeki birkaç yüz liralık artışı ve yapılan baskıları da protesto etmek amacını taşıyan eylemi, yayınladıkları bildirilerle bir çok örgüt de destekledi. Samsun'da DİSK 7. Bölge Temsilcisi Aydın Yeşilyurt'un çağrısı üzerine 12 sendika şube başkanı ve TÖB - DER, TÜM - DER, TÜS - DER, TÜTED Samsun şubeleri bir toplantı yaparak TMMOB'nin eyleminin desteklendiği ve CHP iktidarının çalışanlara karşı izlediği tutumun eleştirildiğini bildirdiler.

Ayrıca DİSK 3. Bölge Temsilcisi Saim Akbulut, Ankara Eczacı Odası, DİSK'e bağlı Tek Gıda - İş Sendikası, DİSK 6. Bölge Temsilcisi Rafet Demirtel ve TÜRK - İŞ'e bağlı Ankara Yol - İş Sendikası, DİSK 1. Bölge Temsilcisi Ali Kaya da birer bildiri yayınlayarak mühendis ve mimarların ekonomik - demokratik mücadelelerini desteklediklerini açıkladılar.

Ancak, Tekniker ve Yüksek Teknikerler Derneği «özgürlükçü demokrasinin güçlenmesi uğrunda verilen mücadele döneminde daha çok özveride bulunmayı yurtseverlik görevi» bildikleri belirtilerek TMMOB'nin eylemini desteklemediklerini bildirdiler.

Türkiye Maden - İş Sendikası genel yürütme kurulu genel başkan vekili Şinasi Kaya da TMMOB Genel Başkanı Teoman Öztürk'e bir telgraf göndererek, TMMOB'nin devlet memurlarına sendikal haklarının verilmesi için yarın yapacağı bir günlük işi bırakma eylemini desteklediklerini belirtmiştir.

Şinasi Kaya, TMMOB Genel Başkanı Teoman Öztürk'e gönderdiği telgrafta özetle şöyle demiştir :

«Ülkemizin toplumsal gelişmesiyle, ulusal bağımsızlık sorunlarıyla çok yakından ilgilenen mühendis ve mimarlar, önemli ekonomik ve toplumsal sorunlarının ancak grevli - toplu sözleşmeli sendikal haklara kavuşmakla bir ölçüde çözümlenebileceğini bilmektedirler.

Maden-İş her zaman olduğu gibi mühendis ve mimarların haklı savaşımlarıyla da yanışma içinde, ücret artışı sendikal haklar ve çalışanlar üzerindeki baskıların son bulması için TMMOB'nin eylemini sonuna kadar destekleyecektir.»

Ayrıca İstanbul TMMOB'ye bağlı odaların şube ve temsilcilikleri bugün yaptıkları ortak açıklamada, TMMOB'nin tüm mühendis ve mimarlara yaptığı bir günlük iş bırakımı çağrısını desteklediklerini belirttiler.

Her alanda çok zor koşullar altında görev yaptıklarını belirten İstanbul TMMOB ye bağlı odaların şube ve temsilciliklerinin açıklamasında şöyle denildi:

«Bizler bir yandan işsizlik, hayat pahalılığı, baskı, kıyım ve saldırılara uğrarken aynı zamanda büyük bir çoğunluğu kamu kesiminde çalışan, ama grevli - toplu sözleşmeli sendikal haklara sahip olmadığımız için, ücretleri son uygulamada olduğu gibi yan ödeme kararnameleri ile tek taraflı belirlenerek açlığa mahkûm edilen emekçileriz.

Şimdi, grevli - toplu sözleşmeli sendikal hakların alma mücadelesini diğer çalışanlar ve örgütleri ile birlikte giderek güçlenecek bir biçimde sürdüren ve bu hakkı mutlaka alacak olan TMMOB'ne bağlı İstanbul şube ve temsilcilikleri olarak, TMMOB yönetim kurulunun tüm mühendis ve mimarlara yarın için yaptığı bir günlük iş bırakma çağrısını desteklediğimizi kamuoyuna bildiririz.»

Diyarbakır'da İş Kazaları Hızla Artıyor

Diyarbakır (a.a.) — Sosyal Sigortalar Kurumu yetkililerinin verdiği bilgiye göre Diyarbakır'da işyerlerinde bu yılın ilk 8 ayında 608 iş kazası oldu, toplam 15 kişi öldü. 22 kişi de çalışamaz hale geldi. İş kazalarının çoğunluğu inşaatlarda meydana geldi.

178 yılının 12 ayında ise 125 iş kazası olmuş, toplam 7 işçi yaşamını yitirmişti. Aynı yıl içinde 5 işçi de çalışamaz duruma gelmişti. Yetkililer, inşaat sektöründe iş güvenliğinin yetersiz olduğunu ve 1978'e göre artış gösteren kazaların, önlem alınmaması durumunda daha da artacağını belirttiler.

Gerçek Durum

arasında da kalıcı bir güçbirliği gerçekleşememiştir.

● Merkezi siyasal işbirliği kurulamadığı için, demokratik örgütler arası güçbirliğinin de sağlanamamış olması doğaldır. Çünkü hem soldaki siyasal çizgilerin dışında kalan, hem de onların önemle yer aldığı örgütleri ortak demokratik mücadeleye seferber etmeye çalışan bir platform, kaçınılmaz şekilde bu çelişkiyi taşıyacaktır.

● Kaldı ki, yukarıda belirttiğimiz gibi, öngörülen ortak görevler, ekonomik-demokratik hakları içerse de, temelde siyasal niteliklidirler. Çünkü dile getirilen güncel demokratik-ekonomik talepler, ancak siyaset sahnesinde çözülebilir.

Demokratik güçbirliğinin kalıcı bir birlikteliğe dönüşememesinin ikinci ve yan nedeni de program sorununa değgindir.

● Demokratik Güçbirliği Platformu'nun ilkeleri ve hedefleri net ve kesin çizgileriyle belirlenmemiştir. Demokratik güçbirliği ancak ortak ilkeler üzerinde ve ortak hedefler etrafında birleşebilecek örgütlerden oluşabilir. Neyi, nasıl ve hangi ilkeler ışığında, hangi yöntemlerle yapacağı konusunda görüş birliğine varmamış örgütlerin kalıcı bir ortak çalışma yürütmesi düşünülemez.

● Bu nedenle, öncelikle bilimin ışığında güçbirliği ilkeleri saptanmalıdır. Ve bu ilkeler, birinci planda siyasal faktörü esas almalıdır.

● İkinci olarak, hangi ekonomik-demokratik hedefler için ortak mücadele verileceği net olarak saptanmalıdır. Bu hedefler, ilgili örgütlerin temsil ettikleri sınıf ve zümrelerin ivedi istemlerini ve öngörülerini içereceğinden, o istemlerin ve görevlerin kitlelere maledilmesi ve kitlelerin o hedefler etrafında harekete geçirilmesi mümkün olacaktır. Bir başka deyişle, demokratik Platform'un **program** sorunu çözümlenmeden, etkili, sürekli ve birleşik bir kitle mücadelesi gerçekleştirilemez.

● Bu sorunlar çözümlendikten sonra, yöntem sorunu ele alınmalı ve özellikle üretimi ellerinde tutan emekçilerin etkin yöntemleri başta olmak üzere, geçerli tüm yöntemleri kapsayan ayrıntılı bir çalışma takvimi hazırlanmalıdır.

Bundan sonra yapılacak iş, bu programı geniş kitlelere malederek, onları daha ileri, daha yığınsal mücadelelere hazırlayarak, vakit yitirmeksizin takvimi uygulamaya koymaktır.

Türkiye-ABD Askeri İşbirliği Anlaşması Görüşmeleri Yeniden Başlıyor

Ankara (a.a.) — Türkiye ile ABD arasındaki askeri işbirliği anlaşmasının yeni koşullarını belirlemek amacıyle 18 Ocak'tan beri süren ve önceki görüşmelerde ortaya çıkan sorunların hükümetlerce değerlendirilmesi için ara verilen görüşmeler yeniden başladı.

Görüşmeler sırasında ABD nin U-2 uçakları konusunu gündeme getirmesi ve dayatması bekleniyor. Dışişlerine yakın kaynaklar U-2 uçuşları konusunun savunma işbirliği anlaşmasıyle bir ilişkisi olamıyacağını belirtiyorlar. Yetkililer, ABD ile SSCB arasında imzalanan stratejik silâhların sınırlandırılması (SALT-2) anlaşmasının halen Amerikan Kongresince onaylanmadığını da söylediler.

Türkiye - ABD savunma işbirliği anlaşmasının 9 Ekim'e kadar imzalanmaması halinde ise, ortak savunma tesisleri faaliyetlerinin Türkiye tarafından durdurulması hakkı doğuyor. Bu durumda tesislerin faaliyete geçmesi için yeniden Bakanlar Kurulu kararı gerekecek.

Yetkililer, görüşmelerde Türkiye'nin «ekonomi ile savunma bölümez bir bütündür» görüşünden hareket ettiğini de kaydettiler.

Mataracı Memur Yan Ödemeleri Kararnamesini İmzalamadan İsviçre'ye Gitti

Ankara (anka) — Gümrük ve Tekel Bakanı Tuncay Mataracı, memurların yan ödemelerini artıran kararnameyi imzalayamadan İsviçre'ye Eksport Samsunları üreten fabrikanın davetlisi olarak gitti.

Yetkililer, pazartesi öğleden sonra Maliye Bakanlığından bir uzmanın Gümrük ve Tekel Bakanlığına giderek Tuncay Mataracı'ya kararname hakkında geniş bilgi verdiğini söylediler. Ayrıca teknikerlerin durumunun çözümlenmesinde ısrar eden bakan'a «teknikerlerin de yan ödemelerinin arttırılması yolunda kararnamede zaten hüküm bulunduğunun anlatıldığını» belirttiler.

Başbakanlık yetkilileri, Tuncay Mataracı'nın kararnameyi imzalamayı kabul ettiğini belirttiler ve «kararname o anda İmar İskan Bakanlığındaydı, sayın Mataracı'nın uçağı kalkacağı için kendisine yetiştirilemedi. Sayın Mataracı döndüğünde kararnameyi imzalayacağını bildirdi» şeklinde konuştular.

Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Yüksek Okulların Kesin Kayıt Tarihleri Açıklandı

Ankara, (a.a.) — Milli Eğitim Bakanlığına bağlı İstanbul, Konya, İzmir, Erzurum, Bursa ve Samsun yüksek islam enstitülerine girmek isteyen İmam Hatip Lisesi (okulu) mezunlarının ön kayıt işlemleri sürdürülmektedir. Bakanlıktan bugün yapılan açıklamaya göre, 1979 üniversitelerarası seçme sınavına girerek 340 ve daha yukarı ağırlıkla toplam puan almış İmam Hatip Lisesi (okulu) çıkışlı adaylar, 24 eylül pazartesi günü saat 17.00'ye kadar yalnız bir yüksek islam enstitüsüne ön kayıt yaptırabilecektir.

Öte yandan Ankara Gazi ve İzmir Buca Eğitim Enstitülerinin resim-iş, müzik, beden eğitimi, Samsun Eğitim Enstitüsünün resim-iş, ve Diyarbakır eğitim enstitüsünün beden eğitimi bölümlerine alınacak öğrencilerin ön kayıtları da devam etmektedir. Bu bölümlere başvuracak adayların 420 ve daha yukarı ağırlıklı toplam puan almış olmaları ve 22 eylül'e kadar ön kayıtlarını yaptırmış bulunmaları gerekmektedir. Yetenek sınavı 27-28-29 eylül tarihlerinde yapılacaktır.

KESİN KAYIT TARİHLERİ

Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Yüksek Öğretmen Okullarının kesin kayıt tarihleri de şu şekilde saptanmıştır.

Ankara Yüksek Teknik Öğretmen Okulunda: 1 Ekim-15 Ekim 1979, İstanbul Yüksek Teknik Öğretmen Okulu: 1 Ekim-15 Ekim 1979, Ankara Ticaret ve Turizm Yük. Öğ. Okulu: 1 Ekim-15 Ekim 1979, Ankara Kız Teknik Yüksek Öğ. Okulu: 1 Ekim-15 Ekim 1979, Ankara Erkek Sanat Yüksek Öğ. Okulu: 1 Ekim-15 Ekim 1979, Ankara Endüstriyel Sanatlar Yük. Öğ. Ok.: 1 Ekim 15 Ekim 1979, İzmir Erkek Sanat Yük. Öğ. Okulu: 15 Eylül 1 Ekim 1979.

Ulusların Kendi

(Baştarafı 4. sayfada)

Nİ TAYİN HAKLARI DEMEK, AYRILMA VE AYRI BİR DEVLET **KURMA HAKKI** ANLAMINA GELİR.

Ulusal sorun siyasî bağımsızlığı içerdiği için ayrı bir devleti, ekonomik bağımsızlığı içerdiği için ayrı bir toprak parçasını ve kültürel olguları da içerdiği için öteki olgulara bağlı olarak bağımsız bir kültürün gelişimi için gerekli olan şartları zorunlu kılar. Ulusu oluşturan maddî ve manevî kategorileri ayrılmaz bir bütün olarak değerlendirdiğimiz zaman varacağımız sonuç açıktır. Ulus eğer geleceğini tam olarak kendisi belirleyecekse, bağımlı olduğu ulusla olan bütün bağlarını koparma hakkına da sahip olmalıdır. Ayrı bir devlet kurma hakkına sahip olmadan, kendi kaderini **istediği biçimde** tayin edebilme hakkı kısıtlanmış olur.

TİP: Türkiye'de Demokratik Ortam Daraltılmak İsteniyor

Türkiye İşçi Partisi Başkanlık Kurulu Üyesi Can Açıkgöz, bugün yaptığı yazılı açıklamada Türkiye'de demokratik ortamı daha da daraltacak bir operasyonun gerçekleştirilmek istendiğini belirterek «seçimlerden sonra gündeme getirilecek olan anayasa değişikliği bu operasyonun bir parçasıdır. Ama anti-demokratik değişiklikler anayasa ile sınırlı kalmayacaktır. İstenen sendikalar, dernekler ve seçim kanunu da kapsayan bir geriye gidiştir.» demiştir.

Ali Kar, Tarım İşçileri İçin Sendika Hakkı ve Sigorta Zorunluluğu İstedi

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi MYK üyesi ve Merkez Sendikalar Bürosu Sekreteri Ali Kar, Tarım işçilerinin her türlü sosyal güvenceden yoksun olduklarını söyledi.

Ali Kar verdiği demecinde şöyle dedi:

«Kamu işletmeleri dışındaki üretimde çalışan Tarım işçileri hemen hemen tümüyle sigortasız çalıştırılmaktadırlar. Ayrıca Tarım İşçilerinin sendikal özgürlükleri yok denilecek düzeydedir. Bu nedenlerle, yüzbinlerce tarım işçisi gündoğumundan günbatımına dek, aralıksız olarak çalıştırılmaktadırlar. Önemli bir sömürü vardır.

Örgütsüz bulunmaları ve hiçbir sosyal güvenceye sahip olmamaları nedeniyle tarım işçilerimiz büyük tarım kapitalistlerinin yanısıra, elçi adı verilen işçi simsarlığı yapan emek tüccarlarının da pençesindedirler. Böylelikle, bir zamanlar Afrika'dan ABD'deki büyük kapitalist tarım işletmelerine köle sevkeden esir simsarlarının düzeni, ülkemizdeki mevsimlik tarım işçilerine uygulanmaktadır.»

Ali Kar, Türkiye'de bütün tarım işçileri ~~için~~ demokratik nitelikli bir yasanın çıkarılmasını, İşverenlere sigorta mükellefiyetinin konulmasını, tarım işçilerinin sendikal haklarının sağlanmasını istedi.

Kar, ayrıca tarım işçileri için öngörülen asgari ücretin, düşük tutulmasını da eleştirdi.

TSİP Yarımca Belediye Başkan Adayı Grevci İşçileri Ziyaret Etti

30 Eylül'de yapılacak olan Yarımca Belediye Başkanlığı ve Belediye Meclis üyeliği seçimlerine yoğun olarak hazırlanan partiler çeşitli toplantılarda Yarımca halkına görüşlerini açıklıyorlar. Seçim çalışmalarını aralıksız olarak sürdüren Türkiye Sosyalist İşçi Partisi son olarak Marmara Tersanesinde DİSK'e bağlı LİMTER - İŞ Sendikası'nca uygulanan grevi ziyaret etmiştir.

Grevci işçilere hitaben konuşan Belediye Başkan adayı Ahmet KÖSE grevci işçilere başarı diledikten sonra Sosyalistlerin belediyecilik anlayışını anlattı. Daha sonra 35 gündür direnişte olan TOKAR inşaat işiçleri adına bir işçi söz aldı. Ve LİMTER-İŞ üyelerine dayanışmalarını belirttikten sonra Yarımca'da sosyalistlerin desteklenmesinin gereğine işaret etti. Son olarak konuşan sendika temsilcisi Kamil Süleymanoğlu demokrasi güçlerinin her alanda olduğu gibi Yarımca seçimlerinde de bir iş birliği yapmalarının zorunlu olduğunu söyledi.

Seçimlerin önemine işaret eden Türkiye Sosyalist İşçi Partisi yetkilileri seçimlerde çeşitli semtlerde yapılan ve yapılacak olan kahve toplantılarıyla Yarımca halkına burjuva partilerinin açmazlarını ve kurtuluşun sosyalizmde olduğunun anlatıldığını söylediler.

DİSK Seçim

(Baştarafı 1. sayfada)

her ilde desteklenecek partinin ayrı ayrı saptanmasını, bu amaçla soldaki partilerin aday listelerinin tek tek ele alınmasını istedikleri öne sürülmektedir.

Konu, önümüzdeki hafta yetkili karar organında sonuca bağlanacaktır.

Gazetemiz, DİSK'in, işçi sınıfımız açısından adına yaraşır bir karar almasını dilemektedir. DİSK, her zamanki gibi, faşizmi ve işbirlikçilerini bir kez daha makhûm ederken, onunla uzlaşan CHP'ye de «Hayır» demesini bilmeli, buna karşılık solun birliğinden yana tavır almalıdır. Böyle bir tutumun, işçilerimizin sınıf güçlerinin olduğu kadar, tüm demokrasi güçlerinin de çıkarlarına uygun olacağı inancındayız.

Sesi Kısılan Demirel

(Baştarafı 1. sayfada)

Demirel, Havsa konuşmasında da «Lalapaşa'dan Enez'e kadar her yerde kıratın nalının olduğunu» söyleyerek, kıratın şahlandırılmasını istedi.

Konuşmaları sırasında sesinin kısık olduğu gözlenen Demirel, «bana kuvvet vermezseniz hükümeti nasıl silkeliyeyim» dedi.

Havsa'dan Edirne'ye geçen Demirel, burada, 27 Mayıs darbesinden sonra idam edilen Adnan Menderes, Fatih Rüştü Zorlu ve Hasan Polatkan için yanındaki toplulukla beraber ölüm yıldönümleri nedeniyle saygı duruşunda bulundu. Daha sonra Meriç, Uzunköprü, İpsala, Enez ve Keşan'da enkaz devretmediklerini öne sürdü.

Öte yandan, AP Genel Başkanı Süleyman Demirel, TRT Genel Müdürlüğüne bir mektup göndererek, «TRT'nin anayasa ve yasalar dışına çıktığını, suç işlemeye devam ettiğini» savundu. Demirel'in mektubunda özetle şu iddialar yer alıyor:

«TRT'nin taraflı yayınları seçim döneminde bile durmaksızın devam etmektedir. Seçim yasasının açık hükmüne rağmen başbakanı ve bakanları her gün boy boy TV ekranlarına getirmekten geri kalmayan TRT, bizim haberlerimizi gizlemeye ve yayınında kanunsuzluk yapmaya devam etmektedir.»

AP Genel Başkanı, TRT'nin tutumunu eleştirdikten sonra şöyle dedi: «Bu gerçekler ortadayken, (yayınlanan kanun ve nizam içinde yapıldığını) ifade edebilmek, pişkinlikten başka birşey değildir.»

yeni Zamlar

(Baştarafı 1. sayfada)

et, peynir ve bakliyatta rastlanmaktadır.

Resmî indeksler yayınlanmamış olmakla birlikte, İstanbul'da ve Anadolu'nun çeşitli illerinde yaptığımız örneklemeler sonucu et fiyatlarının son üç haftada yüzde 65'e, beyaz peynirin yüzde 40'a, kuru fasulyenin yüzde 35'e varan oranlarda arttığı anlaşılmaktadır.

Öte yandan, hükümetin, izlediği «seçim ekonomisi» nedeniyle emisyon hacmini genişletmektedir. Eylül ayının ilk haftasında tedavüldeki para miktarında 3 milyar 901 milyon 205 bin 930 TL. tutarında bir artış kaydedildiği Merkez Bankası'nın 7.9.1979 tarihli bilânçosunda açıklanmıştır. Emisyon hacminin bu şekilde genişletilmesi, enflasyon oranının artışının durdurulamadığına işarettir. Tersine, seçim öncesindeki politik hesapların ekonomiye yansıttığı uygulamaların da etkisiyle bu oran yükselmektedir.

Bütün bu zamların ve enflasyonun kaçınılmaz sonucu ise yeni bir devalüasyon olacaktır.

AET'ye

(Baştarafı 1. sayfada)

ilişkilerinin geleceğini yakından ilgilendirmektedir. Topluluğun bu alanda Türkiye'ye yeterli hukuki garanti verme olanağı olmadığı anlaşılmaktadır. Bu nedenle vakit kaybedilmeden ve her hâl ve kâr da 1 Ocak 1981'den önce Türkiye'nin topluluğa katılma müzakerelerinin açılması için, topluluk makamlarına gerekli müracaatın yapılması kesinlikle zorunlu olmuştur.»

Öte yandan Türkiye'ye gelen AET heyeti ile dün başlayan görüşmeler, 21 Eylül Cuma gününe kadar sürecektir. Görüşmelerin, tarafların birbirini «tartması» niteliği taşıdığı belirtilmektedir. Görüşmelerin dört ana noktada yoğunlaşması beklenmektedir. Tarım ürünlerine tanınan ödünler, sanayi ürünlerine özellikle tekstil sanayii ürünlerine uygulanan kotaların genişletilmesi, işçilerin serbest dolaşımı ve AET'nin Türkiye'ye kredi yardımından oluşan dört ana nokta üzerinde ortaya çıkan farklı yaklaşımlar yeniden ele alınacaktır.

AET heyetinin ziyaretiyle ilgili olarak Dışişleri Bakanlığı Enformasyon Genel Müdürlüğünden yapılan açıklamada, «Türkiye ile topluluğun, karşılıklı tutumları hakkında yüksek düzeyde araştırıcı nitelikte samimi bir diyalogun başlatılması hususunda görüşbirliğine varıldığı» belirtilmiştir.

Benzin Götüren «Mordoğan» Tankeri Kaçırılmak İstendi

Mersin (anka) — ATAŞ rafinerisinden İskenderun'a benzin götüren «Mordoğan» tankeri bu sabaha karşı silahlı bir kişi tarafından kaçırılmak istenmiştir. Edinilen bilgiye göre, Mersin'den dün gece bir ton benzin yükleyen «Mordoğan» tankeri, limandan ayrıldıktan bir süre sonra saat 02.00 sıralarında telsizle imdat istemiştir. Tankerin süvarisi imdat çağrısı sırasında etkisiz duruma getirildiğini bildirmiş ve acele yardım istemiştir. Bunun üzerine Akdeniz Jandarma Bölge Komutanlığı'na bağlı bir jandarma botu tankerin yardımına gitmiştir. Böylece tankerin kaçırılmasının önlendiği ve Mordoğan tankerinin bugün saat 11.00 sıralarında İskenderun limanına girdiği öğrenilmiştir.

Ancak silahlı saldırgan tanker limana girerken alınan tüm önlemlere rağmen gemiden indirdiği bir botla kaçmayı başarmıştır.

Sandık Seçmen Listeleri

(Baştarafı 1. sayfada)

Seçmenler, sandık seçmen listelerinde isimlerini bulamadıkları takdirde, kimliklerini kuşkuya yer vermeyecek şekilde gösteren delil ve gerekçelerle, ilçe seçim kurullarına başvuracaklar.

Siyasi parti örgütleri de tüm seçmenlerle ilgili olarak itirazda bulunabilecekler.

Sandık seçmen listeleri, 24 Eylül pazartesi günü saat 17.00'da askıdan indirilecek, ilçe seçim kurulları itirazları 25 Eylül çarşamba gününe kadar karara bağlayacak. İlçe seçim kurullarının kimliğini ispat edemeyenlerin, delil ve gerekçe göstermeyenlerin itirazlarını incelemeyeceği bildiriliyor.

Sandık seçmen listelerinin 27 Eylül perşembe günü saat 17.00'da kesin şeklini alacağı, listede bulunmayanların 14 Ekim Pazar günü yapılacak seçimlerde oy kullanamayacakları açıklandı.

Ecevit

(Baştarafı 1. sayfada)

Öte yandan, Ecevit'in bu haftaki gezi programının belli olduğu da açıklandı.. CHP Genel Başkanı ve Başbakan Bülent Ecevit, Cuma günü akşamı İzmir'e gidiyor. Cumartesi günü Manisa ve Balıkesir'e geçerek düzenlenmesi planlanan mitinglerde konuşacak olan Ecevit, gezisini cumartesi gecesi İstantanbul'a gelerek sürdürecek. Ecevit'in haftalık gezi programı Edirne ve Çanakkale'de yapacağ konuşmalarla son buluyor.

Duyuru

İŞÇİ SINIFINA VE DOSTLARINA,

27 Ağustos tarihinde işbaşı yapmak üzere fabrikaya geldiğimizde patronun lokavt kararıyla karşılaştık. Aynı gün yasal olarak doğan direniş hakkımızı uygulamaya soktuk. Patronun uygulamış olduğu lokavtın burjuva yasalarına da uygun olmadığı Bölge Çalışma Müdürlüğü tarafından tesbit edilmiştir.

Patronun evlerimize gönderdiği tazminatsız çıkış kâğıtlarını tek tek yırtıp attık.

Direnişimizin üçüncü gününde patron tarafından gizlice fabrikaya sokulan ve tahribatlar yapan dokuz faşist köpeği «Devletin» polisine, jandarmasına teslim ettik.

Direnişimizin altıncı gününde aynı faşist köpekler «Devletin» polis ve jandarma gücü ile getirilerek «Bekçi» olarak fabrikaya yerleştirildiler.
Bu tarihten üç gün sonra polis ve jandarma ekipleri tarafından «yasak yayın» var gerekçesiyle çadırımız arandı, terör estirildi. Görülen o ki, bize uygulanan terör ve baskı, burjuvazinin Türkiye çapında uyguladığı terör ve baskının bir parçasıdır. Önce tek tek ezmeğe çalışıyorlar. Onlara bu fırsatı vermeyeceğiz. İşçi sınıfının dayanışma ve birliğinin doğuracağı zafer bayrağı, Ülker'e dikilecektir.
Bütün sınıfdaşlarımızı ve sınıfımızın dostlarını Ülker ürünlerini protesto etmeğe çağırıyoruz. Ülker işçileriyle dayanışmaya çağırıyoruz. İşçi sınıfının gücünü göstermeğe çağırıyoruz.

ÜLKER İŞÇİLERİ

BAĞIŞ KAMPANYASI HESAP NO: 2344-0
YAPI VE KREDİ BANKASI TOPKAPI ŞUBESİ

İSTANBUL

Gerçek Konuşalım

Hüseyin Hasançebi

Sosyalizme Verilen Oy

CHP sözcüleri konuşmaya başladılar. Öteden beri işledikleri görüşü yineliyorlar. Sol ve sosyalist oyların CHP'ye verilmesini istiyorlar. Aksi takdirde MC partilerinin kazançlı çıkacağını ileri sürüyorlar.

Bu mantığın geçerli olduğu dönemler objektif olarak yaşandı. Ama Türkiye'de son 20 ay da yaşandı. Sosyalist hareket gelişip güçlendi. Biriken deneyler, pratik siyasal tecrübeler, reformizmle devrimci mücadele arasındaki derin çizgileri daha da derinleştirdi.

CHP aynı mantığı sürdürmekte yarar görüyor. Bunun sebebi, solda umduğu birliği göremediği için çaresiz CHP'yi destekliyecek olanların bulunduğunu ummasıdır.

Gerçi kimi demokrat ve aydınlarda bu eğilim yok değildir. Ama bunlar, günümüzün hayati sorunlarını göremiyenlerle sınırlıdır. Sol güçlerin birliğini samimi olarak özliyen ama solda, arzuladığı kapsamda bir birlik göremediği için CHP'yi desteklemekten başka çare olmadığını düşünenler öncelikle şunu ayırdetmelidirler: Seçime katılan sosyalist partilerden biri soldaki dağınıklıktan yarar umduğunu gizlemeye bile gerek görmeksizin seçim işbirliği çağrılarından kaçmıştır. Bununla da yetinmemiş, bölünmüşlüğün «yararlarından» sözetmiştir. Halbuki, seçime katılan bir diğer parti solda birlik özlemlerini listelerinde somutlamış, önemli bir siyasal işbirliğini gerçekleştirmiştir. Böylece seçim platformunda, demokratik ve ulusal demokratik güçlerin mümkün olan işbirliği ve dayanışması gerçekleşmiş olmaktadır. Bu nedenle, sol'un geleceğine ve sosyalist hareketimizin birlikçi güçlerine güven duymamanın mazereti olamaz.

Bunlara karşılık emekçi yığınlar açısından herhangi bir kararsızlık, uyanış sürecine girmeleri anlamında sözkonusu değildir.

CHP sözcüleri, biraz da bu gerçeği görmenin hırçınlığıyla daha da ileri gidip, sosyalizme oy verecek kitleleri suçlamaya kalkışıyorlar. Örneğin Ali Topuz «senatör çıkaramıyacak olan oyların MC partilerine verilmiş olacağını» söyliyebiliyor.

Sosyalizme verilen oy bilinçli bir tercihtir. CHP yönetimi sosyalizme oy verecekleri suçlamak yerine, kitlelerin taleplerine kulak vermeyi denemelidir.

Sosyalizme verilen oylar hiç bir zaman boşa gitmemiştir. Bu seçimlerde hiç mi hiç boşa gitmiyecek. MC partilerine esas darbeyi indirecek olan da, CHP'yi daha sağlıklı düşünmeye zorlayacak olan da, sosyalizme verilen oylar ve onların ağırlığı olacaktır.

Sosyalizme verilen oylar kitlelerin olgunluğunu gösterir. Ve kitleler CHP'nin ne olup ne olamıyacağını görecek kadar olgunlaştıklarını kanıtlıyor.

Ülker İşçileri Desteklenmelidir

● ÜLKER İŞÇİLERİ ATILAN ALTI ARKADAŞLARININ GERİ ALINMASI İÇİN DİRENİYOR

Ülker deyince artık aklımıza bisküvi, çikolata ve şekerleme gelmiyor. Ülker işçilerinin mücadelesi geliyor. Ve Ülker işçilerinin mücadelesi seneler önce 1974 de başlıyor. O günlerde fabrikada Tek Gıda İş sendikası yetkili. Türk-İş'e bağlı

● ÜLKER İŞÇİLERİ FAŞİSTLERE VE SAĞCI BASINA KARŞI DİRENİYOR

Tek Gıda İş Ülker patronu ile tam bir uyum içinde çalışıyor. Günün ekonomik şartlarını değerlendirmeden, patronun gönlüne uygun sözleşmeler imzalıyor. Ülker işçisinin sosyal haklarını savunmuyor. Bunun üzerine işçiler DİSK'e bağlı Gıda İş sendikasında örgütleniyorlar. Ülker patronu örgütlenmenin öncülüğünü yapan 97 işçiyi işten atıyor. O günlerde 800 işçi çalışıyor Ülker'de. Ve 800 işçi direnişe çıkıyor hem sendikalarını patrona kabul ettirmek, hem de 97 arkadaşlarının işe geri alınması için. Ülker patronu direnişi kırmak, işçileri bölmek için çeşitli yöntemler kullandı. Fabrikayı kapatacağını söyledi. Eli silahlı faşistleri işçilerin karşısına dikti. Polis-asker işbirliği ile panzerler Ülker kapılarına dayandı. Kapıları kırdılar. İşçileri ezdiler. Çok sayıda işçinin yaralanmasına sebep oldular. Bütün bu çabalar Ülker işçisini bölemedi, korkutamadı, dağıtamadı. Ülker işçileri, patrona, faşistlere, polise, askere, sıkıyönetime karşı direnmelerini kararlılıkla sürdürdüler. 1 hafta kadar süren direniş sonunda zafer ülker işçilerinindi. Gıda-İş sendikası yetkili sendika olarak tanınmış ve 97 arkadaşları işe geri alınmıştı.

Bugün Ülker'de 1200 işçi çalışıyor. Bunların içinden 400 kadarı 1974 direnişini yaşamış ve yaşatmış. Bugünde aynı kararlılıkla savunuyorlar eylemlerini. 74 den bu yana Ülker'de kendi sahasında ilerlemiş. Türkiye bisküvi, çikolata ve şekerleme piyasasında en büyük. Ayrıca dışarıya ihraç ediyor ürünlerini. Arabistan, Kıbrıs ve Almanya bunların başlıcaları. Ancak Ülker işçisi için aynı şeyleri söylemek mümkün değil. Çalışanların yaş ortalaması 30 yaşın üzerinde. Yine çalışanların yüzde doksanı evli. Zaten Ülker patronu bekâr işçi alımını durdurmuş durumda. Buna karşılık ücretler ortalama 4000.-TL. civarında. Bunun 2000.-TL.sını ev kirası olarak veriyor Ülker işçisi.

10 ay kadar önce tekrar sendikal mücadeleye girmek zorunda kalıyor Ülker işçileri. Bu sefer patronla uzlaşan eski işyeri temsilcilerine karşı gelişiyor mücadele. Sosyalist siyasi bilince sahip, delege konumunda olan işçiler sendikalarının tüzüksel haklarını kullanmak istiyorlar. Ancak patron ve eski temsilcilerin işbirliği sonucu 6 işçi işten atılıyor. İşbirliğine yanaşmayan diğer temsilcilerin ve işçilerin ısrarı üzerine sendika olayları anlamaya ve tavır almaya çalışıyor. Bu süreç 10 ay kadar sürüyor. Eski temsilciler görevden alınıyor ve yeniden seçimler yapılıyor. Artık Ülker işçileri temsilcilerini yalnızca masa başında pazarlık yapan insanlar olarak düşünmüyorlar. Sınıflarının bilincini taşıyan ve sınıf gururunu her zaman ön plâna çıkartabilecek nitelikte arkadaşlarına veriyorlar oylarını. Bu oylama sırasında atılan 6 arkadaşlarının haklarını savunmak gündeme geliyor. Oybirliğiyle eylem kararı alınıyor. Bu seferki eylem kararı ekonomik nedenlere değil, sınıfsal ve siyasi nedenlere dayanıyor. Talepler:

— 10 ay önce işten atılan 6 işçinin geri alınması,

— Direniş sırasında geçen sürenin ücretlerinin ödenmesi,

— Toplu sözleşme ile kazanılmış hakların ihlâl edilmemesi, noktalarında yoğunlaşıyor.

Ancak Ülker patronu «elini daha çabuk tutuyor». İşçiler eylem kararlarını uygulama alanına sokmadan patronun lokavt ilânı ile karşılaşıyorlar 27 Ağustos günü. Ve yasal direniş haklarını böylece uygulamaya sokuyorlar.

YASADIŞI LOKAVTA KARŞI DİRENİYORLAR

İŞYERİ TEMSİLCİSİ ve GIDA-İŞ GENEL Y.KURULU ÜYESİ HASAN GAZİLIŞIK:

«BİZİM İÇİN ZAFER KAZANMAK, ÜLKER İŞÇİLERİNİN SOSYALİST SİYASİ BİLİNCE VARABİLMESİDİR»

S — İşyerinde iş kazaları oluyor mu? Tedbir alınıyor mu?

C — İmalatın bant usulü oluşu nedeniyle makinalara parmak kaptırılıyor. Bisküvi imalinde ise gerekli tedbirler alınmadığından amonyak zehirlenmesi olmaktadır. İşverenin kendine göre tedbirleri var tabii. Geçenlerde bir arkadaşımız makinaya parmağını kaptırdı ve iki parmağı birden koptu. Buna karşılık işveren: «İki sene mahkeme köşelerinde uğraşıp 40.000.— TL alacağına ben şimdiden sana 20.000.— TL vereyim de işine devam et,» diyerek bir parmağın fiyatını da kendince biçmektedir.

S — İşyerinde kadın işçilerin durumu nedir?

C — Ülker'de 200 kadar kadın işçi çalışmaktadır. Bunların erkek işçilerin çalışmasından hiç farkı yoktur. İmalat ve ambalajda erkeklerle beraber aynı işi görmektedirler. Bugüne kadar sözleşmelerle de bir ayrıcalık kazanmışlardır. Doğum ve süt izinleri büyük oranda kısım şeflerinin insafına kalmıştır. Kısım şeflerinin de genel olarak işverene yakın oldukları bilinmektedir.

S — Direnişiniz sırasında işçilerin sosyal hayatları hangi alanda zorlanmaktadır?

C — Bu zorluk en çok ev kiralarında kendini göstermektedir. Ülker emekçileri genel olarak Yıldız Tabya, Küçükköy, Esenler ve Bağcılar'da oturmaktadırlar. Bu semtlerde kiralar 2000.—, 3.000.—TL arasında değişmektedir.

S — Bugüne kadar patronun direnişinize karşı tutumu ne oldu?

C — İşyeri sahibi Sabri Ülker'in direnişimizi bölmek ve başarısızlığa uğratmak için bazı girişimleri var. Bu arada gerici basını, özellikle Tercüman ve Hergün gazetelerini ve burada yazı yazan bazı faşist köşe yazarlarını kullanarak direnişin amacını saptırmak, çarpık kamuoyu oluşturmak istiyor. Bizim direnişimizin işçileri Sovyetleştirmek amacını güttüğünü söylüyor. Bizim Sovyetler Birliği'ne sosyalist bir ülke olarak saygımız vardır. Bu saygınlığı çirkin saldırılarıyla ortadan kaldıramaz. Bizi vatana ihanetle suçluyor. Vatana ihaneti özel mülkiyetle özdeş tutuyor. Kaldı ki üretimi durduran bizzat patronun kendisidir. Kendi koydukları kurallara, yasalara uymuyorlar. Yasa dışı lokavt ilan ediyorlar.

Bundan başka Sabri Ülker, işçilerin evlerine mektuplar gönderdi. Bu mektuplarda 17. ve 13. maddeleri kullanarak işçilerin işine son verdiğini yazıyor. İşçiler bu mektupları yırtıyorlar, oyun bozuluyor. İkinci olarak özel mektuplar göndererek işçileri tek tek ve özel olarak görüşmeye çağırıyor. «Konuşalım, fabrikayı tekrar açabiliriz, iş aramayın» diyor. Bu mektuplarla kendi kendisiyle çelişen Sabri Ülker'in bu oyunu da boşa çıkartılıyor. İşçiler mektupları yırtıyorlar.

Sabri Ülker zora da başvuruyor. Direnişi kırabilmek için polisi, askeri, faşistleri kullanıyor. Direniş sırasında polis arabaları içinde 9 faşist militanı fabrikanın içine yerleştiriyor. Çeşitli ihbar ve aramalara rağmen faşistler hâlâ fabrika içinden çıkartılmıyorlar. İçeride çeşitli tahribatlar yapıyor, yemekhanede masaları, sandalyeleri kırıyorlar, makineleri söküp saklıyorlar ve bütün bunları bizim üzerimize yıkmak istiyorlar. Ancak bu oyun da Ülker işçileri tarafından boşa çıkarılacaktır.

S — Sendikanın direnişinize karşı tutumu nedir?

C — Sendikamız direnişimize ilgi gösteriyor. Brüt ücretlerin yarısının net olarak ödeneceği söylendi.

S — Direnişinizle dayanışma içinde olan fabrikalar var mı? Yeterli mi?

C — Bugüne kadar direnişimize MAN - GENERAL ELEKTRİK - TEKNİK BOYA - ATLI ZİNCİR İĞNE - PERFEKTÜP - AKINAL - PRAMİT MENSUCAT _ SÜT KURUMU - İBRAHİM ETEM - ALMAN İLAÇ - işçileri geldiler. Çeşitli kumanyalar getirdiler. Mücadelede omuz omuza olduklarını bildirdiler ve başarılar dilediler. Ancak biz dayanışmanın çok daha geniş boyutlara varmasını diliyoruz.

S — Direniş komitesi olarak ne gibi faaliyetlerde bulundunuz? Sonuçları ne oldu?

C — Biz direniş komitesi olarak bugüne kadar direnişimize gerekli ilgi ve dayanışmanın gösterilmesi için çaba sarfettik ve etmeğe devam edeceğiz. Kendi içimizde bir eğitim komitesi kurduk. Gerek bu komitenin işleyebilmesi, gerekse maddi katkıda bulunulması için sendikalara, demokratik kuruluşlara ve yayınevlerine gittik. Tekstil, Basın-İş, Keramik-İş, Hürcam-İş Sendikalarına gittik. İhtiyaçlarımızı duyurduk. Dayanışma içinde olacaklarına söz verdiler. TÖB-DER ve TABİBLER ODASI'na gittik. Direnişimizle dayanışmaya çağırdık. Ancak bugüne kadar bir karşılık göremedik. Direniş Komitesi olarak ilerici yayınlardan oluşan bir kitaplık kurduk. GÖZLEM, KONUK, ODA, BİLİM ve SOSYALİZM, SORUN ve ÖNCÜ yayınları bize birer seri verdiler. Böylece geniş bir kütüphane kurduk ve Ülker işçilerine açtık.

S — Direnişinizin başarıya ulaşması için neler gereklidir?

C — Biz, direnişin başarıya ulaşması derken yalnızca taleplerimizin gerçekleşmesini ve fabrikanın açılmasını anlamıyoruz. Tabii ki, bunların olmasını istiyor ve mücadele ediyoruz. Ancak bizim için «zafer kazanmak» Ülker işçilerinin sosyalist siyasi bilince varabilmesi, patron karşısında pasif kalmamayı öğrenmesi her adımda anti-kapitalist mücadeleye katılmasıdır. Türkiye burjuvazisi dernekleri ve sendikaları aracılığıyla Ülker patronunu belli bir müddet finanse edebilir. Bunun karşısında işçi sınıfının dayanışması gösterilmeli. Onun ekonomik, demokratik örgütleri de bir fabrika biriminin direnişini finanse edebilmelidir. Böylece hangi sınıfın dayanışmasının daha güçlü olduğu dosta düşmana gösterilmelidir.

S — Biliyorsunuz önümüzde Kısmi Senato seçimleri var. Bu konuda sohbetler ediyor musunuz? Genel olarak eğiliminiz nedir?

C — Şunu kesinlikle söyleyebiliriz ki, bu çadırdan CHP'ye ve diğer burjuva partilerine oy yok. Sohbetlerde CHP'nin sözü bile edilmiyor. Edilse bile ondan da bir tür faşizm olarak bahsediliyor. Geçmiş seçimlerde CHP'ye verilen oylar bize kurşun oldu. Bu seçimlerde mümkün olduğu kadar sosyalizmi alternatif olarak gösterenlere oy vereceğiz. Ancak böyle bir durumu da açık ve net olarak gördüğümüzü söyleyemeyiz.

S — Türkiye Sosyalist Hareketinin Birliği konusunda bir fikriniz var mı?

C — Biz sol'un birliğinin demokrasi mücadelesinden hareketle sağlanacağına inanmıyoruz. Sınıf mücadelesi öne çıkartılmalıdır. Oysa çok çelişik durumlar gözlemliyoruz. Türkiye'de işçi sınıfı adına konuşanların görevi demokrasi mücadelesini öne çıkartarak şu veya bu sınıfların cephesi'ni kurmak değildir. Tersine sınıfın birliğini parti çatısı altında sağlamaya çalışmak gerekir. Sorun parti sorunudur.

S — İşçi sınıfının dostlarından, sol basından, kitle örgütlerinden beklediklerini var mı?

C — Tabii ki var. Patronun davranışlarından çıkardığımız sonuç, mücadeleyi uzatarak bizi yıldırmak ve çözmeye çalışmasıdır. Bunun karşısında bizim gücümüz sınıfsal dayanışmadan kaynaklanacaktır. Bölgelerden, fabrikalardan, demokratik kitle örgütlerinden direnişimizin yaşamasına katkıda bulunacak ve canlı bir biçimde sürdürecek komiteler oluşturmalarını istiyoruz. Direniş komitesi olarak kamuoyuna iletilmek üzere bir duyuru yazdık. İşçi sınıfının dostlarının ve sol basının buna yer vermesini istiyoruz. Burjuvazinin alabildiğine gelişen çirkin propagandasına karşı direnişimizin haklılığının vurgulanmasını istiyoruz.

İşçi Sınıfımız Patronların Saldırısına Boyun Eğmeyecektir

Yasalara aykırı olarak işten atılan 6 arkadaşlarının işe alınmasını isteyen 1200 işçiye, Ülker işvereni 27 Ağustos'ta yasadışı lokavt uygulaması ile cevap vermiştir.

Ülker patronu Sabri Ülker, burjuva yasalarını dahi açıkça ihlal ettiği Bölge Çalışma Müdürlüğünün kararıyla da saptanan yasadışı lokavtı halen sürdürmektedir.

İnsanlıkdışı ve yasadışı bu lokavt uygulaması ile 1200 üyemiz aileleriyle birlikte işsizliğe, açlığa mahkum edilmek istenmektedir.

Bütün bunların yanısıra üyelerimizin haklı direnişini kırmak için işveren tarafından çeşitli oyunlar tezgahlanmaktadır. Ayrıca, tekelci sermayenin borazanlığını yapan bazı kiralık kalemler, ekonomik-demokratik hakları için mücadele veren işçileri «Haydutluk»la suçlayacak kadar düşmanlık kusmaktadırlar.

İşçi sınıfımız ve emekçi halkımız, son zamanlarda gittikçe yoğunlaşan insanlıkdışı lokavt uygulamalarının bütünüyle emekçileri hedef aldığını görmektedir.

İşverenlerin elinden bu insanlıkdışı silahın alınması, lokavtın suç sayılması işçi sınıfımızın en acil demokratik taleplerindendir. Bu da işçi sınıfımızın ve bütün demokrasi güçlerinin lokavt uygulamalarına karşı birlikte mücadele vermesini zorunlu kılmaktadır.

Bu arada iktidarın, yasal işçi grevlerini engellerken ve ertelerken patronların Ülker'de, İnter-Continental'de ve diğer işyerlerinde başlattıkları yasadışı lokavtlara seyirci kalması ise; demokrasi güçlerine düşen görevleri daha da artırmaktadır.

Bilinmelidir ki; İşçi sınıfımız, patronların bir çok işkollarında ve işyerlerinde başlattıkları, ya da başlatmaya hazırlandıkları çeşitli saldırılar karşısında bir adım dahi gerilemeyecektir. Tam aksine, geçmişte verdiği yiğit mücadelelerinden aldığı dersler ve kazandığı deneyimlerle çok daha güçlü olarak haklarını savunacak ve yeni kazanımlar elde edecektir.

Sait Aydoğmuş
Türkiye Gıda-İş Sendikası Genel Sekreteri